

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do praklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno „ 12
za inozemstvo:
mesečno „ „ Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji „ „ Din 20
v inozemstvu „ „ „ 40

Cene inseratov:
Enostopna petina vrste mali
oglas po Din 1-30 in Din 2-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, postava 10.
po Din. 4 —.

Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvesti
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopisti se ne vračajo; neprimerno pismo se ne
sprejema. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošte uran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev. 7563, prečke in dunaj. 24.797.

Poizkusni balončki.

Nekaj se pripravlja v naši državi. Smotrena opozicija vseh poštenih elemen-
tov, na čelu jim SLS, je do temelja iz-
podkopala »amoradikalni režim g. Pašića.
En del demokratske stranke, ki je izpo-
četka neprostopolno in s kislim obrazom
morala v opozicijo, tibo računajoč na zo-
petno dobro plačano zavezništvo z radi-
kali, se je pod vplivom resne, dosledne
in samo s stališča splošne blaginje izha-
jajoče opozicije naše stranke in njej so-
rodnih elementov začel več ali manj stvar-
no in odločno preorientirati. Sicer je sa-
moupravni načrt g. Voje Marinkovića ta-
ko stvarno na napačni podlagi zasnovan
in povsem nezadovoljiv, kakor tudi for-
malno ne poteka vseskozi iz notra-
njih načelnih razlogov, toda je vendar
le znak nekega preobrata na boljše. Dru-
gi del demokratske stranke, ki sestoji iz
neznatnega kroga Pribečevićevih prista-
šev, pa že odkrito razpenja jadra v režim-
sko pristanišče, kjer je njegovo pravo in
edino mesto. Stojimo torej pred notranjim
in zunanjim ojačenjem opozicije, ki ji od-
nik g. Pribečevića ne bo škodoval, ampak
nasprotno zelo koristil.

Istodobno se čuje o povratku Stjepa-
na Radića iz Anglije. Naj se mož odloči
za aktivno politično borbo na edino prav-
nem mestu in pod edino uspešnimi pogoji,
to je v parlamentu — česar vsi, katerim
je na resničnem ozdravljenju našega dr-
žavnega življenja, le iskreno želijo — ali
pa naj nadaljuje svojo dosedanje trmo-
glavo politiko ghandizma, vladí njegov pri-
hod v nobenem slučaju ne bi bil vseč.
Gotovo bi rajši videla, da ali ostane v
inozemstvu ali pa doma nadaljuje svojo
taktiko »nekooperacije«, vendar pa ji tudi
slednja prizadeva sitnosti, ker jo v ino-
zemstvu diskredituje in ohranja v Hrvatih
neprijazno razpoloženje napram centru
države. Naj bo tako ali tako, vlada se Ra-
dićevega povratka boji, kakor se jasno
vidi iz oficijozne izjave v »Samoupravi«,
da mu nihče ne brani vrniti se, da bo pa
moral za svoje delovanje v inozemstvu
dati odgovor; z drugimi besedami, da ga
čakajo prijetnosti veleizdajniškega proce-
sa ali robija po srbskem kazenskem zaka-
niku. Vlada bi njegov povratek rada pre-
prečila, o tem ni dvoma, kakor je tudi
zelo verjetno, da se boji njegovega ak-
tivnega poseganja v parlamentarno borbo,
ker po vsej priliki nekaj takega sluti. Po-
ložaj v državi pa je po zaslugi naše opo-
zicije tak, da najmanjši sunek že podere
stavbo današnjega koruptnega režima.

Treba se je torej ozirati po zavezni-
stvih v skrajni sili. Režim panklja na Hr-
vatskem, panklja tudi v Sloveniji. Taj-
nostno se šušlja, da se po novem letu pri-
pravljajo velike reči, da bo prevzel vajeti
iz trudnih Pašićevih rok Ljuba Jovanović,
da se hoče skleniti sprava s Hrvati na
podlagi »pozitivne politike«, kakor se gla-
sijo stalne arije iz režimskega repertoarja.
Tudi naš »Narod«, ki je najboljši režimski
gramofon, vrti že ves čas to pesem. Toda
očividno se radikalom »Narod« in njegova
družba ne zdi več zanesljiva, odkar so se
starini podali pod komando mladinov. Za-
to beremo danes oglaš »Slovenski javno-
sti«, v katerem več gospodov iz narodno-
socialističnega, radikalnega in samo-
stojnega tabora v družbi z dvema
»outsiderjema« iz narodnonapredne stran-
ke naznanja nov politični dnevnik z dol-
gim »neodvisnim« programom, za katerim
radikalni hudobec moli svoje rožičke. Tu
se govori o »državotvornosti«, o »potrebi
vseh stanov«, o »zakonitosti in postavo-
nosti«, o izvestni »svobodomiselnosti« in
o »Jugoslaviji ob Jadranskem, Egejs-
kem in Črnem morju« — torej sami ra-
dikalni šlagerji, katere poznamo iz raznih
»Jutranjih novosti«. Zanimivo je le to, da
je v program »za varanje prostote« spre-
jeta izvestna točka iz političnih litanij na-
ših kmetijcev. To jasno kaže, da bodo
naši samostojneži jedro, okoli katerega
naj se zbira odslej režimski elementi.
Sicer g. Pucelj ni podpisan pod pronun-
ciamento »Narodnega dnevnika«, ampak
se je dal zastopati po Ureku in Marušiću.
toda mož že ve, zakaj je tako storil. Očito

ne sme podpirati vlade, ampak se bo slej-
koprej samo previdno absentiral v parla-
mentu, kadar se bodo zbirali glasovi proti
vladi. Če pride do novih volitev, kar je
jako verjetno, bi si Pucelj rad ohranil svo-
je glasove, češ, da je tudi on bil opozicio-
nalec, po volitvah bi pa skočil v radikalno
vlado, za katero bo delal zdaj razpolože-
nie »Narodni dnevnik«. Takšni so ti
računi.

Težaven noložaj vlade.

VLADNO ČASOPISJE ODVRAČA POZORNOST OD URADNIŠKEGA VPRA-
SANJA Z ALARMANTNIMI VESTMI O RADICU.

Belgrad, 27. decembra. (Izv.) Politični
položaj se v glavnem med božičnimi praz-
niki ni spremenil, dasiravno se je pri vladi
opažala tendenca, da se kriza reši na ta
ali drugi način, še preden se zbero po-
slanci, da bi bil radikalni klub tako po-
stavljen pred izvršeno dejstvo. V tem smi-
slu je treba tolmačiti sklep vlade, da naj
ministra Uzunović in Janković
prekličeta svoji ostavki. Sicer pa je moral
Nikola Pašić svoje namere glede rekon-
strukcije vlade odložiti z ozirom na druga
važna vprašanja, ki so se za vlado precej
nenadoma pojavila na dnevnem redu. Tu
je bilo predvsem vprašanje Radića in
vprašanje vzpostavitve diplomatskih zvez
z Rusijo, deloma tudi volitve v Albaniji,
ki so se vršile včeraj in danes, dalje vr-
nitev Venizelos na Grško, povratek princa
Cirila na Bolgarsko in druga vprašanja,
ki so zavzemala celokupno delovanje vla-
de in je na ta način reševanje krize bilo
potisnjeno v ozadje.

Glede Radića se širijo v Belgradu naj-
raznovrstnejše vesti: Včeraj se je nabajal
že neke na Hrvatskem in je v krogu svo-
jih zvestih praznoval Božič, danes je že
zopet v Londonu, jutri se sestane s To-
dorom Aleksandrovom, voditeljem makedo-
nstvujuščih, neke v makedonskih ali
albanskih gorah. V istem času pa se Ra-
dić baje nahaja na Dunaju, kjer da se se-
stane z dr. Korošcem in dr. Dežmanom
in z njima razpravlja o ustanovitvi opo-
zicijskega bloka, ki naj bi vrgel sedanjo
vlado. Hrvatske množice da so že priprav-
ljene na vstajo, istočasno da je opažati ži-
vahno gibanje vstajev na bolgarski meji
in da sta vojni in notranji minister dobila
potrebna navodila, da vstajo v kali zadu-
šita. — Te in slične fantastične in goro-

Ni treba biti prerok, da se vidi, kako
se bodo ti računi popolnoma izjalovili ka-
kor vsi prejšnji. Niti z milijoni niti z mili-
jardami režim ne kupi slovenskega ljud-
stva. Z demokrati naj se radikali, oblečeni
v zeleni jopič samostojnežev, prekljajo,
kolikor jim drago, naše ljudstvo se bo k
večjemu ob tem zabavalo. Režimu pa se
zabija zadnji žebelj v krsto, naj osnuje še
toliko konsorcijev.

slasne vesti prinašajo z debelimi črkami
belgrajski listi. Jasno je, da so vse te vesti
izmišljene in da je resnica samo to, da je
Radić zapustil London, kar je že nedavno
sklenil storiti in je to tudi javno pove-
dal. Vse druge vesti širijo vladni krogi iz
prozornega namena, da bi javnost ne vi-
dela, kako je vlada ogoljufala državne na-
meščence, ki jim je namesto tega, kar jim
po zakonu pripada, vrgla par drobtin,
ostanek pa bo šel menda v bisago Turkov
in Nemcev, da bodo še naprej glasovali
za vlado.

Z ozirom na dejstvo, da je Radić od-
potoval iz Londona, je seveda nastopila
tudi možnost, da se vrne na Hrvatsko, in
je vlada ponovno sklenila, kar smo po-
ročali že pred štirinajstimi dnevi, namreč,
da se Radić takoj zapre in sodi v Bel-
gradu. Notranji minister je vsem obmej-
nim in drugim policijskim oblastim izdal
nalog, da Radića takoj aretirajo. Tako
vsaj izjavljajo ministri, dasiravno je tak
sklep vlade precej kontradiktoren imuni-
teti poslancev, kajti delikti, radi katerih
je parlament Radića izročil sodišču, niso
taki, da bi ga vrgli v preiskovalni zapor.
Na vsak način pa je gotovo, da je vse sku-
paj samo poskus režima, da bi si okrepil
svoj položaj.

Po današnji seji ministrskega sveta,
ki je trajala do pol devetih zvečer, so vsi
ministri časnikiarjem izjavili, da bo Radić,
ako se vrne v našo državo, tekom 24 ur
aretiran. Dalje so izjavljali, da ima vlada
sigurno poročilo, da sta Radić in dr.
Košutić na Dunaju, in sicer da je Ra-
dić potoval s potnim listom sovjetske Ru-
sije, dr. Košutić pa z avstrijskim pot-
nim listom.

Zbližanje med Jugoslavijo in Rusijo.

Belgrad, 27. dec. (Izv.) Vprašanje zbl-
žanja med našo državo in sovjetsko Rusijo
dobiva vse bolj konkretno obliko. Sedaj je
jasno, da se med obema vladama že delj
časa vrše pogajanja, kar tudi dokazuje ofi-
cielni komuniké praškega sovjetskega po-
slistnika, ki se glasi: V nekih praških listih
je izšla vest, da je sovjetska vlada preko
svojega poslaništva v Berlinu poslala vladi
države SHS predlog, da se prične pogaja-
nja za priznanje sovjetske republike in da
je ta (sovjetska republika) pripravljena
podpirati to akcijo »za vsako ceno«. Po in-
formacijah, ki smo jih dobili od poslaništva
sovjetske republike v Berlinu, ne odgovar-
jajo popolnoma resnici, ker to vprašanje v
državi SHS še ni dovolj urejeno in je vsled
tega v pogajanjih nastal zastoj. V kolikor
pa se tiče stališča sovjetske republike, je
to formulirano v »Službenem listu« od 12.
decembra, kjer je objavljeno da za sporaz-
um med Rusijo in državo SHS ni nikakih
ovir. V političnem interesu obeh vlad je,
da se čimprej zblizata. S strani sovjetske
republike bo država SHS našla popolno ra-
zumevanje in pripravljenost, da se ugoti
predlogom za vzpostavitev diplomatskih
zvez. To pa ne pomeni, da bi sovjetska
Rusija podpirala sporazum za vsako ceno.
— Tako komunique. — Ta pogajanja so se
vršila že med dr. Nindićem in Čičerinom v
Ženevi, pozneje pa jih je po navodilih zu-
nanjega ministra vodilo naše poslaništvo v
Berlinu z ruskim poslanikom Radekom.
Sporedno s to akcijo so se v Moskvi vršila
neoficijska pogajanja, ki jih je vodil odpo-
slanec sv. sinode vseuč. prof. Dimistrijev
ki se je obenem razgovarjal z oficijelnimi

lrogi ruske pravoslavne cerkve glede zbl-
žanja s srbsko pravoslavno cerkvijo. Po za-
trjevanju krogov, ki so blizu patrijarhu Di-
mitriju, teko ta pogajanja zelo povoljno.
Rusi zahtevajo samo, da se ruski episkopi
in duhovniki, ki bivajo pri nast kot begun-
ci pokorijo patrijarhu Tihonu, oziroma da
se jim v nasprotnem slučaju zabrani izvr-
šanje duhovniške službe. V tej zadevi se
vrši danes v Sremskih Karlovcih konferen-
ca med patrijarhom Dimitrijem in mini-
strom za vero dr. Janičem. Na vsak način
je zanimivo dejstvo, da skušajo pravoslav-
ni cerkveni krogi politično zblizanje s sov-
jetsko Rusijo izkoristiti v svrhu ojačenja
pravoslavja in se mestoma že slišijo precej
neumestne grožnje proti katoliškim Hrva-
tom in Slovincem, češ mi in Rusi Vas bomo
že ukrotili. Da take namere res obstojajo,
se vidi iz citirane komuniké, ki jih pa
Rusi odklanjajo. Za celim pokretom pa
br. dvoma stoji Francija. To dokazuje
tudi dejstvo, da je ravno te dni Poljska na
miz Francije dejansko priznala sovjetsko
Rusijo. Glede vloge, ki jo pri tem igra po-
slistnik Spalajković, smo že poročali. Spalaj-
ković se udeležuje tudi seji ministrskega
sveta, na katerih se razpravlja o tem vpra-
šanju.

IZ DEMOKRATSKE STRANKE.

Belgrad, 27. dec. (Izv.) Pri demokra-
tih se stvari razvijajo v smislu naših do-
sedanjih poročil. Naša vest, da je iz glav-
nega odbora izstopil tudi dr. Lukinić, se
potrjuje in je glavni odbor njegov izstop
vzel na znanje. Obenem so demokrati ob-
javili predlog Voje Marinkovića in ga po-

slali vsem svojim organizacijam, da ga
prouče. Iz pisem, poslanih na organizaci-
je, je razvidno, da namerava glavni od-
bor sklicati kongres stranke za februar in
pušča do takrat vsa sporna vprašanja od-
prta. Medtem pa se nadaljuje zakulisna
borba med Davidovićem in Pribečevićem.

Opeharjeni uradniki.

Belgrad, 27. dec. (Izv.) Finančni mi-
nister dr. Stojadinović je izjavil časnika-
jem, da je ministrski svet sklenil, da se
na temelju uradniškega zakona izplača
državnim nameščencem gotov predjem.
Ta predjem se bo razdelil na 138.000 dr-
žavnih nameščencev. V mestih I. razreda
dobe višji uradniki 1500 Din predjuma,
nižji 1200 Din, v II. razredu višji uradni-
ki 1350 Din, nižji 1050 Din, v III. razredu
višji uradniki 1200 Din, nižji 900 Din.
Praktikanti dobe po 600 Din, ostali usluž-
benci po 300 Din. Ta predjem pa se ne
bo izplačal naenkrat, ampak v trek ena-
kih obrokih in sicer prvi obrok po mož-
nosti pred pravoslavniimi božičnimi praz-
niki, ostala obroka pa 1. februarja oziro-
ma 1. marca. — Tako je vlada še ta ma-
lenkosten predjem razdelila na tri dele,
da si uradništvo, ki je pričakovalo izdaten
predjem vsaj za Novo leto, ne bo prav
nič opomoglo.

Venizelos se vrne na Grško.

Atene, 27. dec. (Izv.) Venizelos je iz-
javil, da se je po temeljitem prevdarnu
odločil odzvati se pozivu za povratek v
domovino. Vztraja pri svojem slepu, da
se aktivno ne bo več udeleževal politič-
nega življenja. Prosi tudi, da ga ne sprej-
mejo slovesno.

Nova nemška nota Franciji.

Pariz, 27. decembra. (Izv.) Nemški za-
stopnikje izročil Poincareju noto nemške
vlade, ki se bavi z gospodarskimi in
upravnimi vprašanji, ne da bi se dotak-
nila reparacijskega vprašanja. Nemška
vlada predlaga, da se odpravi carina za iz-
voz v zasedeno ozemlje, izreka željo za
udeležbo pri novi vestialsko-renski banki
in željo, da se zopet nastavijo v službo iz-
gnani železniški uradniki. Francoska in
belgijska vlada bosta vsebino note pre-
mislili, da vidita, ali vsebina res izvira iz
želje po vzpostavi rednega gospodarskega
življenja v zasedenem ozemlju ali ne.

London, 27. decembra. (Izv.) Nemški
poslanik je obvestil angleško vlado o vse-
bini note, izročene francoski vladi od stra-
ni Nemčije.

VLADA O PADCU FRANKA.

Pariz, 27. decembra. (Izv.) Finančni
minister je razpravljal v senatu o vzrokih
padca franka. Rekel je, da vzroki niso ute-
meljeni v finančnem stanju, ampak so
špekulativnega značaja.

ODKRITA KOMUNISTIČNA ZAROTA V ŠPANIJI.

Madrid, 27. decembra. (Izv.) V Špa-
niji so odkrili obsežno komunistično zaro-
to, ki bi bila imela 28. t. m. vzpostaviti v
Španiji komunistični režim. V Madridu, v
Bilbao, v San Sebastianu in v azurskih
rudnikih so zaprli mnogo ljudi. Zaplenje-
na pisma dokazujejo, da so se komunisti
organizirali zlasti v sportnih društvih.

Madrid, 27. decembra. (Izv.) Vlada je
dala aretirati več kolovodij zarote proti
direktoriju. Španska in portugalska polici-
ja delata vzajemno, da odkrijeta vse niti
nameravanega puča.

IZ MAROKA.

Tanger, 27. dec. (Izv.) Po uradnih po-
ročilih je Raisuli še živ. Njegovo zdrav-
stveno stanje se izboljšuje.

NAPAD NA ITALIJANSKEGA POSLANCA.

Rim, 27. dec. (Izv.) — Na poslance
Amendolo je bil izvršen atentat. Poškodbe
pa so le lahke, tako da bo poslanec v 14
dneh zopet ozdravel.

PROTIZIDOVSKI ATENTAT NA OGR-
SKEM.

Budimpešta, 27. decembra. (Izv.) V
Congradu se bila vržena granata v hišo,

kjer se je vršila plesna zabava židovskega ženskega krožka. Ena služkinja je bila ubita, 17 drugih oseb ranjenih. Orožništvo je zaprlo več oseb, ki pripadajo društvu aprobujajočih se Madžarov.

PLESNA PREPOVED NA BAVARSKEM.

Monakovo, 27. decembra. (Izv.) Z oziranjem na splošno bedo v državi je vlada prepovedala vse plesne in podobne prireditve.

VELIK VLOM V BERLINU.

Berlin, 27. dec. (Izv.) Neznani zlikovci so vlomili v neko tiskarno za bankovce in odnesli vrednot za 120.000 zlatih mark.

VIHARJI V NEMCIJI.

Berlin, 27. dec. (Izv.) O Božiču so divjali po celi Nemčiji silni viharji in je sneg napravil mnogo škodo zlasti pri brzojavnih in telefonskih napravah.

ZOPET POTRES V TOKIJU.

Pariz, 27. dec. (Izv.) Iz Newyorka poročajo, da je nov potres v Tokiju povzročil zopet mnogo škode.

LAVINSKA NESREČA.

Chambery, 27. decembra. (Izv.) Plaz je tukaj uničil neko švicarsko koč. Devet oseb je mrtvih.

RESILNA AKCIJA V ALZIRU.

Pariz, 27. decembra. (Izv.) Vse pomorske in zrakoplovne sile so mobilizirane, da najdejo ponesrečeni zrakoplov »Dixmuides«. Šest torpedovk je iz Toulona odplulo v alžirske vode. Več zrakoplovov se je podalo v puščavo, da iščejo ponesrečeni Zeppelin.

JUBILEJ IZSLEDITVE RADIJA.

Pariz, 27. decembra. (Izv.) Na Sorbonni se je pod predsedstvom Milleranda vršila 25 spominska slavnost, odkar je Curie izsledil radij.

Iz zunanje politike.

* Volitve v Albaniji. Dne 26. in 27. t. m. so se vršile v Albaniji volitve. V volivnem boju si stoje nasproti tri stranke: liberalna, ki jo vodi bivši minister monsieur Fan Nobi; ljudska, ki ji načeluje vladni predsednik Zogelo bej in monarhistična, ki jo vodi Akif paša z Dunaja, kamor je pobegnil po izgonu iz Albanije. Prvi dve stranki sta obe republikanski, a nasprotujeta v vprašanju zakonodajne oblike in izbire prestolnice. Ljudska stranka je za Skader, liberalci za Tiranu. Akif paša propagira vrnitev princa Wieda. Največ upanja na zmago ima ljudska stranka.

* Angleški korak v Washingtonu, ki ga je napravil tamkajšnji angleški poslanik in ki gre za omejitvijo oboroževanja, zlasti na polju zrakoplovstva, je napravil v Parizu slab vtis. Francoski listi menijo, da bi ta korak mogel ovirati pogajanja, ki se imajo začeti med Parizom in Berlinom.

* Gospodarska sanacija Ogrske je v teku. Češkoslovaški minister za zunanje zadeve dr. Beneš je glede tozadevne akcije Zveze narodov izjavil, da se je Češkoslovaška napram Ogrski vedla jako velikodušno, da omogoči mednarodno posojilo. Mala antanta zato pričakuje, da bo Zveza narodov tudi napram njej velikodušna. Grof Bethlen pa je izjavil, da se protokol, ki določuje pogoje za sanacijo Ogrske, le zato še ni končno veljavno podpisal, ker obstoje še diference glede reparacij. Zveza narodov zahteva, da naj Ogrska izplačuje reparacije že iz prvega posojila, ki se ji ima dati, dočim ogrska vlada zastopa stališče, da se naj reparacije izplačujejo šele po izvedbi gospodarske obnove.

* Avtonomija se ima izvesti tudi v centralnih provincijah Indije. Vlado naj bi prevzel znani verski reformator dr. Moonje.

* Francosko-nemška pogajanja se še niso začela. Nemški zastopnik v Parizu dr. Hoesch je izročil Poincaréju spomenico nemške vlade, v kateri le-ta razlaga svojo stališče. Velik del francoske javnosti je za to, da se začne stvarna pogajanja in da se čimprej končajo. Nekateri se boje, da Nemčija celo stvar zavlačuje in čaka na nastop nove vlade v Angliji.

* Macdonald je v Elginu v velikem političnem govoru naglašal, da je z izidom volitev skrajno zadovoljen. Kaj se bo zdaj zgodilo, se ne ve, ker še ni gotovo, ali se bočejo izvesti krogi napram delavski stranki lojalna vesti. On sumi, da se bo skušalo kršiti parlamentarno načelo in sestaviti neka breznačelna koalicijska, da ne bi delavska stranka prevzela vlade. Toda ljudje, ki mislijo, da se jim to posreči, se najbrže zelo motijo. Sicer pa delavska stranka ne sili v vlado. Treba samo premisliti zapleteni notranji in zunanji položaj, stanje financ in brezposelnost vprašanje, kar gotovo ni takega značaja, da bi bilo lahko prevzeti delavski stranki odgovornost. Delavska stranka pa bo vlado prevzela, ako jo kralj pozove, ker ima glede vprašanja mednarodnega miru in pravičnosti več avtoritete nego katera koli druga stranka. Glede liberalne stranke je Macdonald izjavil, da je mrlič, ki čaka samo na krsto, v katero naj bi ga zabili.

* Rusija išče tudi od svoje strani zveze z velosilami zapada. Zato je v sovjetskih krogih zavladalo veliko razburjenje nad postopanjem ameriškega državnega tajnika Hughesa, ki dolži sovjetsko vlado revolucionarne propagande v inozemstvu. Sovjetska vlada to energično dementuje. — Sovjetski poslanik v Angori je izjavil, da so cene žita v Turčiji vsled ruskega uvoza padle in da si tudi turški krogi želijo gospodarskega zblizanja z Rusijo.

* Grške homatije. Romunski poslanik je zapustil Atene, ne da bi javnost vedela za vzrok. — Jugoslovanski poslanik je baje izjavil, da Jugoslavija ne bo radi dinastičnega vprašanja in rodbinskih interesov intervenirala. — Venezole je sklenil, da se vrne v Grčijo in prevzame vlado. Medtem je ministrski predsednik Gonatas demisijski, da omogoči vlado Venezole, ki je zahteval, da se še pred sklicanjem parlamenta sestavi parlamentarna vlada iz venezolistov in republikancev, da se republika postavi na legalno podlago.

* Rusija in Italija. 21. t. m. je došel v Rim Janson, eden najplivnejših zunanjih politikov sovjetske Rusije, da definitivno konča trgovinska pogajanja z Rusijo in začne pregovore o diplomatski zvezi. Janson je izjavil, da se Rusija pogaja skoro z vsemi zapadnimi državami v svrhu priznanja. Rusija se v notranje zadeve evropskih držav ne bo vmešavala. Tudi ni res, da bi Rusija bila napram italijanskemu fašizmu sovražno razpoložena. Rusija se bo prijateljsko vedla napram vsaki državi, ki bo gojila z njo prijateljske zveze.

* Španski kralj je podpisal dekret, s katerim se polnomoč de Riverinega direktorija podaljša.

Samoupravni načrt dr. Voje Marinkovića.

Kakor smo že poročali, je sestavil ugledni član demokratske stranke dr. Voja Marinković nekaj posredovalni načrt o ureditvi države, ki naj bi ne zasledil pregloboko v državno edinstvo, a tudi ne ustaljeval sedanjega centralizma. Načrt dr. Voje Marinkovića predstavlja kompromis med federalistično in centralistično skrajnostjo, seveda kompromis, ki nagiba še zelo na centralistično stran, a vendar razne ostrine centralizma znatno omiljuje.

Načrt dr. Voje Marinkovića obsega v glavnem te-le točke:

1. Kompetenco samoupravnih oblasti je treba znatno razširiti, in sicer do onih mej, katerih je še mogoče ohraniti načelo absolutnega in brezpogojnega edinstva države. Državi naj bi bili pridržani le splošni politični in državni posli (diplomacija, armada, sodstvo, policija, prosveta, vere, splošne drž. finance) in pa posli, ki so važni za naš splošni gospodarski napredek (promet, pošta in brzojav in telefon). Vse druge posle, ki jih vodi država doslej jako slabo, naj se prenese na samoupravna telesa. Zato naj se prenese na samoupravna telesa sledeči posli: trgovina in industrija, socialna politika, kmetijstvo, prosveta, narodno zdravje, javna dela in gozdarstvo in rudarstvo.

2. Nadzorstvo državne oblasti nad samoupravnimi telesi naj bi se omejilo na to da ta ostanejo v mejah, ki jih določa zakon za varstvo državnih interesov in državljanov pravic. V okviru svoje kompetence pa naj bodo popolnoma samostojne. Državi se nikakor ne more priznati pravica, da izvršitev sklepov samoupravnih teles zato zadržuje, ker so po njenih mislih ti ali oni sklepi nasprotni državnim ali oblastnim interesom. Vsako preventivno nadzorstvo je treba ukiniti. Ravno tako bi bilo treba ukiniti vse zakonske določbe, ki omejujejo samostojnost odločb samoupravnih teles, a nimajo za cilj zaščito državnih interesov in posameznih važnejših odredb državnega zakonika. Z eno besedo: Tudi v samoupravni ureditvi naj se izvede načelo edinstva oblasti in edinstva odgovornosti. To se pa naravno ne nanaša na posle, ki so pridržani samoupravni kompetenci, da jih samoupravna telesa izvršujejo namesto države, ker so v tem slučaju samoupravni organi samo brezplačni organi države.

3. Samoupravna telesa je treba osnovati na popolnoma neodvisni finančni podlagi. Za popolno samostojnost je finančna neodvisnost glavni pogoj. Zato je treba gotove dohodke popolnoma odstopiti samoupravnim telesom, kar je popolnoma naravno. To velja v prvi vrsti za dohodke onih panog državnega gospodarstva, ki jih država zaradi stanja svoje uprave ni mogla in jih še leta ne bo mogla izkoristiti: gozdove, rude, mineralne vode, kopališča itd. Te dohodke naj država prapusti samoupravnim telesom. Izvzeti naj bi bili le že obratujoči premogovniki in železni rudniki, ki jih država že s pridom izkorišča. In ker samouprava prevzema tudi del državnih stroškov, mora država samoupravam prepuštili tudi vse neposredne realne davke in jim dovoliti, da jih po svojih potrebah ali zvišujejo ali znižujejo.

4. V zvezi z omenjenimi reformami bi bilo treba v vsi upravi, kolikor bi je ostalo centralizirane, izvesti dekoncentracijo kompetenc, da se s tem izogne kopičenju aktov v ministrstvih, z druge strani pa naj nosijo odgovornost neposredni izvršilci zakona.

Politične vesti.

+ Shodi SLS. V kamniškem okraju sta imela na Stefanovo tri shode poslanec Janez Strein in urednik Smodej, ki sta poročala o parlamentarnem delovanju Jugoslovanskega kluba in o političnem položaju. Zborovalci so izrekli Jugoslovanskemu klubu zaupnico. V Moravčah so prišli nagajat samostojneži, ki so jo po odkurili, ko so prešli za medklice, posnete po lažeh »Kmetijskega lista«, primerne in zaslužene odgovore. Tudi v Vrhopolju je prišlo na shod kakih petnajst samostojnežev, ki so po bili mirni razen par kričavev, ki so venomer kričali take neslanosti, da so se jim zborovalci bučno smejali, ko sta jih govornika primerno zavrnila in pokazala, da se morajo naučiti najprej politične abecede, ako hočejo politizirati. Poslanec Jugoslovanskega kluba se je izrekla zaupnica in s klici »Živela SLS« je bil shod zaključen. — V nedeljo, 23. t. m. je imel v Vel. Poljanah dobro obiskan shod g. poslanec Škulj. Radi laži samostojnežev, ki so jih trosili zlasti po našem okraju o delovanju naših poslancev, je g. poslanec podrobno obdelaval posamezne zakone, ki so se v zadnjem času sklenili ter o predlogih Jugoslovanskega kluba. Shod je soglasno izrazil zaupnico Jugoslov. klubu in poslancu Škulju. — Shodu je predsedoval g. svetnik Kmet.

+ Strel v napredni blok. Komaj so demokratski urbi et orbi naznanili, da se je napredna misel koncentrirala in da se začne skupen pohod proti klerikalnemu zmaju, je že padel strel v to trdnjavo. Osnovalec je namreč »Narodni Dnevnik«, ki bo sledil svoji politiki, ne pa oni, ki jo zastopa novi konzorcij »Slovenskega naroda« pod »Jutrovo« komando. Konzorciju novega dnevnika pripadajo gg. Deržič (NSS), Roglič (NSS), dr. Marušič (SKS), Ivan Urek (SKS), dr. Sajovic (radikal), Josip Lenarčič (radikal), Fran Škulj (NNS) in dr. Ravnihar (NNS). Torej razum narodnih socialistov, samostojnežev in radikalov tudi dva vneta člana narodno-napredne stranke. »Slovenski narod« je vsled tega zelo žalosten in meni, da je z ustanovitvijo »Narodnega dnevnika« napredni koncentraciji »prizadet hud udarec«. Naprednjaki s svojo koncentracijo res nimajo sreče.

+ Slovenska narodna zastava »avtonomistična cunjica«. Takole piše »Učiteljski Tovariš«, glasilo slovenskega (!) naprednega učiteljstva v svoji številki z dne 20. decembra: »Marsikomu je še dobro v spominu, s kakšnim pompom so se praznovali godovi in rojstni dnevi habsburških degenerancev. Cerkve so bile polne, orgle so nebeško lepo pele itd. ... (Danes) pa so naši državni prazniki priča, kako malo jih uvažujemo. Po katoliških cerkvah vse mrtvo, duhovnik se nekam prisiljeno suče okrog oltarja ... po javnih, posebno pa po šolskih poslopjih so vijejo slovenske zastave, oznanjajoč avtonomijo onih ljudi, ki imajo glavno in odločilno besedo v krajnih šolskih svetih. Dočim so v Avstriji vihrale lepe zastave dinastije, visijo sedaj zastave podobne raztrganim in razdrapanim beračevim hlačam v vseh mogočih barvah, le v njih ne, ki bi bile v ponos in v čast nas samih; napovedujejo pa boj proti državi za avtonomijo in nje hrepenenje od strani rimskih hlapcev. (Zato) apeliramo na višji šolski svet, da brez odloga odredi in zaukaže krajnim šolskim svetom nabavo državnih zastav za šolska poslopja, ki se imajo razobešati ob državnih praznikih. Šole pa naj izročijo svoje avtonomistične cunje mežnarjem, s katerimi naj čakajo slovesnega prihoda avtonomije iz večnega mesta Rima. — Tako piše vneti oznanjevalec nove vere iz »Jutrovo« dežele, ki dan za dnem uči svoje vernike zlasti v učiteljskih krogih, da je splošna zahteva slovenskega ljudstva: po samovladi in po kolikor mogoče veliki politični in gospodarski neodvisnosti le izraz »klerikalne« želje po nadvladi nad ostalimi strankami v Sloveniji, ker ti ljudje še danes ne vedo in ne razumejo, da je njim odprto samo tako široko polje politične delavnosti med ljudstvom kakor vsem drugim. Dnevno »Jutrovo« hujskaštvo je moralno seveda roditi svoje sadowe v plitvih možganih liberalnega učitelja, ki danes ne ve več, da ga je rodila slovenska mati in kot pošten vladinovec in podrejenik vsakega režima pridno pljuje v lastno skledo in pljuje tako dolgo v svoji slepi strasti, dokler ne spravi iz sebe svojega najtežjega kalibra, ko pravi, da je slovenska narodna zastava — »avtonomistična cunjica«! Prvič je že to dokaz velike neizobraženosti, če kdo imenuje cunje zastave, ki jih je tradicija napravila v očeh milijonov ljudi za svete simbole političnih in kulturnih idealov. To »cunjek«, najsi bodo te ali one barve, tega ali onega naroda, te ali one vere, olikan človek vsaj molče spoštuje, samo demokratski učitelj ne. Še večje nekulturo pa kaže slovenski učitelj, ki pljuje na slovensko zastavo, pod katero se je naš narod več kot pol stoletja boril za svojo politično svobodo, naj bo potem danes avtonomist ali ne. Človek brez pietete do prošlo-

sti je človek brez najmanjše izomike in spada med barbare, ki spoštujejo samo — bič in oves. Mi liberalnim učiteljem spoštovanja do državne zastave ne branimo in ne zamerimo, toda spoštovanje do državne zastave še nikakor ne zahteva sramotnega in grdega blatenja tega, kar je naše in kar je nam vsem sveto in spoštovanja vredno. Da se pa do take nizkosti ni povzpeli le en sam »častnik« član liberalnega učiteljstva, ampak da se z njim strinja glasilo tega učiteljstva, je dokaz to, da je to ogabnost »Učiteljski tovariš« objavljal! To je druga grdobija, še večja od prve. Plačilo ne bo izostalo; eno bo izplačal morebiti režim, če ga bo; drugo bo izplačalo gospodom ujujovcem slovensko ljudstvo. To plačilo čisto gotovo ne bo izostalo.

+ Poglavlje o odgovornosti. Demokratsko časopisje je cele tedne gonilo pesem o odgovornosti in zvrčalo vso krivdo za kuluk, za povišanje davkov v Sloveniji, sploh za vse zlo, ki ga je razlil nad Slovenijo centralistični režim na poslance SLS, češ da so ti odgovorni za vse, kar zadene Slovenijo. Mi smo sicer demokratom pojasnili, da odgovoren ni tisti, ki je izvoljen, ker izvolitev sama na sebi še ne daje nikomur vladne moči v roke, ampak da je odgovoren tisti, ki ima v rokah vso upravo moč, toda naše pojasnilo ni pomagalo in demokratske demagogije ni ustavilo. V zadnji številki »Samouprave« pa beremo prav poučne besede o tej stvari v uvodniku: »V »Obzorju« in v »Slovencu« beremo večkrat očitjanja na naslov radikalne stranke in radikalne večine, da ne upošteva nasvetov, kritike, želja in predlogov opozicije. To vprašanje je načelne važnosti in zato se ga hočemo dotakniti kot neke posebnosti razumevanja parlamentarizma naše opozicije. Parlamentarizem obstoji v vladi večine, ozioroma v odgovornosti te večine za upravo države. Zahtevati od parlamentarne večine, da upošteva ideje manjšine in da zanje prevzema odgovornost, je absurdnost. Vsaka parlamentarna večina upravlja državo po svojih načelih in idejah. Večina je za svoj program dobila zaupanje ljudstva in je dolžna ta program izvršiti. Opozicija ima pravo kritike, ni pa niti misliti na to, da se prepusti opoziciji pravica materialnega soddločanja. Parlamentarna večina ima popolno svobodo, da prav nič ne sprejme od kritike opozicije in opozicija ne more iz tega držanja večine izvajati nikakih posledic. — Takšno je belgrajsko naziranje o pravicah večine. Naše mnenje je sicer, da parlamentarna večina, če je pametna, upošteva tudi pametne nasvete opozicije, zlasti nasvete upravnega značaja, toda merodajno ni naše mnenje, ampak belgrajsko. To belgrajsko mnenje naj si prebereta »Narod« in »Jutro« in potem naj valita krivdo za kuluk in davke itd. slobodno dalje na poslance SLS, ki imajo pač večino v Sloveniji, ne pa v državi.

+ Naši članki o korupciji režima so živo zadeli. Od »Balkan« do »Samouprave« jih režimski listi kometirajo. Najbolj se dere »Balkan«, ta znana velebrska cunjica. Meni, da slovensko »marvo vleče srce k Avstriji radi tega, ker je Seipel kardinal katoliške cerkve! To je res vrlo informiran list, ki ima Seipla že za kardinala. »Samouprava« se joče, češ, da napadajo smrdljive ministrske afele, napadamo »srbski narod«. Vidi se, da ima »Samouprava« zelo slabo mnenje o lastnem narodu. »Obzore« pa pravi, da naj bi režimski listi »Slovenec« dokazali, da ni res, kar piše o korupciji. Na te dokaze bomo seveda čakali do sodnega dneva ali pa tako dolgo, dokler se ta režim ne zruši.

+ Dokumenti korupcije. V belgrajskem »Trgovinskem Glasniku« z dne 21. decembra čitamo med drugim: »V sedanjem času velikega beganja za bogastvom se ne izbirajo sredstva. Samo da se pride preje do velikega zaslužka, ne oziraje se na moralno, ne oziraje se na domovino, v kateri živimo. — Pred sodišča so pričeli dohajati pravni posli, sklenjeni v raznih oblikah: v obliki navadnih pogodb, menic, garantnih pisem itd., iz katerih je jasno razviden neusmiljen, brezvesten napad na državno imetje. Samo par zgledov izmed mnogih: 1. Nek umirovljen častnik je sklenil pogodbo z nekim tujim agentom, liferantom vojnega ministrstva, na podlagi katere se agent obvezuje plačati 5 odstotkov provizije od vseh vsot, ki mu jih bo plačalo vojno ministrstvo za razne dobave za našo armado. Na drugi strani se obvezuje umirovljeni častnik delovati v ministrstvu na to, da se dobave tega agenta odobrijo. Vsa zadeva je prišla pred sodišče, ker se je agent branil plačati provizije, češ da je častnik nezadovoljivo posredoval. Častnik pa je temu ugovarjal. Sodišče je obsodilo agenta, da plača častniku 500.000 Din provizije za že sklenjene dobave. Koliko pa je agent zaslužil, se ne ve. — 2. Neko belgrajsko industrijsko podjetje je izdalo dve menici v vrednosti 600.000 Din, kateri sta izplačljivi ob prinosu. Menici je dobil v roke nek odvetnik, bližnji sorodnik bivšega ministra, odločilne politične osebnosti. Menici bi smel vnovčiti odvetnik le tečaj, če bi odobrilo ministrstvo za žume in rude sekanje dr-

žavnega gozda, kar je podjetje zahtevalo. Tudi tu je prišlo do spora, ki ga je rešilo šele kasijsko sodišče. Ugotovilo se je, da je ministrstvo sekanje dovolilo in da je smel odvetnik predložiti in vnovčiti menici, ki sta bili izdani kot provizija za posredovanje. — 3. Neka belgrajska filijalka velike banke je izdala neki osebi garantno pismo, v katerem pravi, da izplača tej osebi, ali vsakemu prinositelju tega garantnega pisma vsoto 300.000 Din, če odobri ministrski svet pogodbo, ki jo je sklenil trgovec N. N. z ministrstvom za prehrano in obnovo zemlje v svrhu liferacije materiala državi v vrednosti 15.000.000 Din. Tudi ta zadeva je prišla pred sodišče in banka je morala plačati garantno pismo, ker se je ugotovilo, da je ministrski svet odobril pogodbo in je država material prejala in izplačala. — »Trgovinski Glasnik« se zavzema za to, da bi bilo treba take posle s pomočjo § 288 srbskega kazenskega zakona onemogočiti in krivce kaznovati z občutno globo in z zaporom do šest mesecev, ne pa jim še nuditi pravno pomoč, kot se to sedaj dogaja. — Mi smo pa mnenja, da so ti dokumenti korupcije dokumenti naše sramote in da bi bilo treba temeljito pomesti v ministrstvih samih.

+ Tri struje v radikalni stranki. »Beogradski Glasnik« poroča, da so v radikalni stranki tri struje. Prva zastopa stališče, naj ostane vse kakor je, da torej ni treba deliti oblasti in moči v državi z nikomur, ampak da jo je treba še utrditi. Druga struja da je za zvezo z Jugoslovanskim klubom. Svoje stališče zagovarja ta skupina s tem, da je radikalna stranka glavni krivec hrvatsko-slovensko-srbskega spora in da je zato tudi ona najbolj poklicana, da ta spor reši. Tretja struja pa čaka na razdor v demokratiški stranki in na Pribeževićev odpad od Davidovića. Ako pride do razkola med demokrati, bi se Pribežević s svojimi ljudmi pridružil radikalom kot »simpatizer« in radi-

kalna stranka bi bila rešena vseh skrbi za bodočo večino v parlamentu.

+ Radić na Dunaju. V nemških listih iz rajha beremo dopis, v katerem se trdi, da se Radić kmalu vrne na Hrvatsko, ker je dobil od jugoslovanskega poslanika v Londonu zagotovilo, da se mu ne bo ničesar zgodilo. To da je v zvezi s kraljevim obiskom v Parizu, kjer so izjavili, da žele v Jugoslaviji likvidacije srbsko-hrvatsko-slovenskega spora, ako vlada reflektira na 300-milijonsko posojilo. Toda tudi Radićevi prijatelji žele čim skorajšnega Radićevega povratka, ker bi sicer stranka trpela. Na eni strani obstojajo nesoglasja v hrvatskem bloku, na drugem se pa demokrati trudijo skovati enoten protivladni blok, iz katerega bi bil Radić izločen, ako ne pograbi prilike. Tudi v Angliji so Radiću baje rekli, naj opusti abstinenco in gre v Belgrad bojevati se na parlamentarni areni. — Resnica je, da je Radić že odpotoval iz Londona in se nahaja zdaj na Dunaju, odkoder se namerava v kratkem vrniti v Zagreb. Čuje se tudi, da žele demokrati Davidovićeve skupine sodelovanja z Radićem, da se strmo-glavi radikalski režim. Dejstvo je, da se vlada boji Radićeve vrnitve, kakor ljubo ji je bilo, da je odpotoval v inozemstvo. Da bi Radića preplašila, je radikalska »Samouprava« objavila članek, v katerem pojasnjuje vladno stališče glede Radićeve vrnitve in pravi: »G. Stepan Radić se more vrniti v državo, kadar hoče, kakor je mogel svobodno iz nje oditi kot vsak drug polnopravni državljani. Njemu se torej v tem oziru ne morejo in ne bodo delale nobene ovire. Ali kakor vsak drugi državljani mora Radić odgovarjati pred zakonom za ono, kar je delal. A on je delal stvari, ki so kaznive. On je namreč v tujini delal tudi ono, kar po zakonih absolutno ne bi smel delati (podčrtala »Samouprava«) in kar naši zakoni zelo resno obsojajo in zelo ostro kaznujejo.«

Položnice

smo priložili celemu nalogu današnje izdaje. Vsak cenj. naročnik naj se je poslužil čim prej, da si zagotovi redno prejetje lista.

Naročnina za en mesec znaša 20 Din, za eno četrtletje 60 Din, za pol leta 120 Din.

Oni p. n. naročniki, ki so naročnino za naprej že poslali, naj položnico prihranijo za prihodnje plačilo, oni pa, ki bi položnice pomotoma ne prišli, naj isto reklamirajo po dopisnici.

Dnevne novice.

— Dijaški dan v Šibeniku. Iz Šibenika smo prejeli tole sporočilo: S posebnim sijajem je letos katoliško dijaštvo v Šibeniku proslavilo svoj dan: praznik Brezmadežne. Pod vodstvom neumornega in vneta vlč. A. Radića je pokazala ta naša mlada organizacija kljub raznim zaprekam znaten napredek v pojmovanju in izvajanju idealov, ki jih je osvojila. Vedri krščanski idealizem, ta edino prava filozofija življenja, je našo katoliško mladino globoko prevzela. O tem se je mogel vsakdo prepričati, kdor je videl to mladino dne 8. t. m. zbrano pod praporom Brezmadežne. To je bila krasna manifestacija topllega verskega čuvstva in plemenite tekme naših obdobjih zastopnikov krščanskega prepričanja in braniteljev svetih idealov: vere in domovine. — Zjutraj dne 8. decembra je bila služba božja v monumentalni baziliki sv. Jakoba s skupnim sv. obhajilom. Poleg mnogobrojnih članov in članic drugih katoliških društev je pristopilo k božji mizi 150 organiziranih dijakov in dijakinj. Zvečer se je vršila slavnostna akademija s govori, deklamacijami, petjem in godbo. Kot zadnja točka programa je bila na dnevnem redu M. Horvat-Petehčeva drama: »Batuelovi otroci«. Dasi je drama težka, so igralci tako obvladali svoje vloge, da je napravila igra najgloblji vtis. Sploh je ves program tako uspel, da se je morala akademija naslednji dan na splošno željo ponoviti. — Voditelj katoliškega dijaškega gibanja v Šibeniku, vlč. g. Radić, je mogel biti ta dan vesel svojega truda in prizadevanja. Naj ga doseganji uspeh bodri na novo delo! — Dr. I. V.

— Na Bohinjski Beli so kvatno nedeljo v adventu slovesno posvetili tri nove bronzaste zvonove v skupni teži 2200 kg; in sicer dva za župno cerkev, enega za podružnico na Kupljeniku. Sprejem je bil kar moči slovesen. Spreved je otvorila povorka kakih 40 jezdecov: na okrašenih konjih je jahala četa gasilcev, oddelek Orlov v krojih in fantje in moške v slikoviti gorenjski narodni noši. Krasen pogled v bliščečem solnčnem sijaju — Orlice in Orlički in dekliške narodne noše so se vozile na več lepo okrašenih vozovih, botroce s pečami pa v kočiji z iskrimi belci. — Zvonove so vozili na težkih, z venc, cvetjem, zelenjem pokritih vozovih; konji v mogočni, blisketajoči se gorenjski vpregi. Vodili so jih moške stare gorenjske koronine v starodavni in v teh krajih nikdar izumrli noši; niti plisane svilene kape z dolgim čopom, molečim izpod kastreca nismo pogrešali. Domači zbor je zvonove pozdravil z lepo, nalašč za to priliko prirereno pesmijo, bivši vojski so ves dan neprestano vsemu blejskemu kotu z mogoč-

nim strelom iz močnarjev razglašali veselje nad novo došlimi božjimi glasniki. — Kupljeničani so z vso naglico popravili izza zadnje povodnji porušeni most, tako da je bil zvon prvi tovor, ki se je peljal čez novi most. — Naj se božji blagoslov, ki ga je posvečevanje klivalo, razlije v obilni meri in trajno nad zvonove in poživovavne Beljane, ki so jih darovali.

»Revolucija« v Belgradu. V noči od predzadnje nedelje na ponedeljek se je vršila v belgrajskem »Oficirskem domu« velika veselica. Naenkrat pa so začeli posamezni častniki drug za drugim odhajati. Na ulicah so se zbirali oddelki žandarmerije in vojaštva. Nočni pasanti, ki jih v Belgradu ni malo, so postali vznemirjeni in v ponedeljek je dosegla splošna nervoznost svoj vrhunec. Po mestu so krožile najneverjetnejše vesti o nekem nameravanem uporu, ki ga »pravi« baje »črna roka« in slične alarmantne vesti. Sedaj pa pojasnjujejo »Beogradske Novosti« vse dogode s tem, da se je bilo zvedelo, da pride na svojem potu iz Aten v Belgrad ubežni grški kralj. Proti grškemu kralju pa je hotela belgrajska republikanska mladina uprizoriti večje demonstracije, ki so jih pa preprečili s tem, da so proglasili vojaško pripravljenost in grškega kralja naprosili, naj se pelje direktno v Bukarešt. O kaki »revoluciji« torej ni govora. — Po naših informacijah pa je bila stvar nekoliko drugačna.

— Razstava Strindbergovih slik. Ob novem letu otvorijo v Stockholmu razstavo, ki bo zanimala tudi inozemski izobraženi svet. Na razstavi bodo namreč zbrana vsa slikarska dela Avgusta Strindberga pisatelja »Modre knjige« in »Nove modre knjige«. Poznavevali pravijo, da bi bil postal Strindberg, ako se ne bi bil posvetil pisateljstvu, ravno tako velik in sam svoj slikar, kakor je bil pisatelj. — Strindberg se je pečal tudi s kiparstvom, a sta znani in ohranjeni le dve njegovi deli iz mavca, ki jih hrani družina Sven Pelme v Stockholmu, v kateri je Strindberg vel'ko občeval.

— Popravek. V št. 160 smo prinesli telefonično poročilo iz Belgrada o neki avdienci g. dr. Novačana pri zborničnem predsedniku Ljubi Jovanoviću, ki da se je končal v asistenci skupščinskega sluge. Ugotovili smo, da ta pasus našega poročila ni bil točen, vsledčesar isto s tem lojalno popravljamo.

— Proračun osrednjega urada za bolniško zavarovanje v Zagrebu. »Pravda« poroča, da je ministrstvo za socialno politiko odobrilo proračun upravnih stroškov osrednjemu zavodu za bolniško zavarovanje v Zagrebu za l. 1923. Od vsote 5.860.150 Din odpade na osebne izdatke 3.979.211 Din, na materialne pa 950.000 Din. Poleg teh izdatkov je določena tudi vsota 580.000 Din za likvidacijo bolniških zavarovalnih ustanov v Ljubljani in v Subotici.

— Okrožni urad za bolniško zavarovanje v Belgradu. Pred vojno je bilo v Belgradu delavsko bolniško zavarovanje neznana stvar. Šele po ujedinenju so dobili tudi v Belgradu prvo delavsko-bolniško zavarovalnico pod naslovom »Okružni ured za osiguranje radništev«. Nekaj časa je ta »okružni ured« posloval, danes pa razpolaga po zaslugi glavnega zdravnika dr. Nenadovića le še s prazno blagajno. Dr. Nenadović se je izdal kot »špecialist« za najraznovrstnejše bolezni in si zaračunaval seveda posebne honorarje za svoje

špecialno znanje, kljub temu, da je bil šef-zdravnik tega zavoda.

— Čuden slučaj v Smederovu. V vasi Lozovik pri Smederovu je živela 14 letna nena pastirica Jovanka Bijelji. Pred nekaj dnevi jo je srečal na cesti neznan starček in jo prosil, naj mu podari eno ovco. Deklica je takoj pritrdila in od tistega hipa je začela govoriti. Bila je pa od rojstva nema. Ljudje smatrajo sedaj deklico za svetnico.

— Snežni zameti v Macedoniji. Vseled oblega snega je ustavljen železniški promet na progah Gradska—Bitolj in Skoplje—Ohrid. — Najbolj je zapadel sneg v okolici Gostivarja. V strumski dolini so vsled obilnega snega potrgane vse telefonske in brzojavne žice.

— Tragična smrt. V rodbini ravnatelja T. v Zagrebu je služila Ljubica Marković kot pestunja. Ko je sedela Ljubica z otrokom v naročju v kuhinji, je nesreča hotela, da se je otrok oparil z vrelo vodo. Ljubica je nesreča tako razburila, da je pustila otroka, odšla na ulico in se vrgla pod tramvaj, da je na mestu umrla. Dan kasneje je umrl tudi ravnateljov otrok.

— Tudi dobro. »Politika« poroča: Neki topniški podpolkovnik, ki je pred 2 letoma nakupoval municijo na Dunaju, je naložil letos v »Komisijski banki« 600 tisoč dinarjev, nekemu trgovcu pa posodil 1 milijon dinarjev. Čudno je, da se v takih razmerah še trgovci pritožujejo nad pomanjkanjem gotovine, oficirji pa nad svojimi slabimi plačami.

— Velik uspeh belgrajske in tržiške policije. Kakor znano, so že dalj časa stalno krožile v prometu izvrstno ponarejene 10 dinarske novčnice. Ravnatelj belgrajske policije Evgen Popović se je po daljšem trudu posrečilo, da je prišel ponarejalcem na sled. Zaprli je v Belgradu 16 oseb, a glavno gnezdo je bilo v Julijski Krajini. Dne 22. t. m. se je g. Popović odpeljal v Trst ter osebno posredoval na kvesturi za akcijo proti ponarejalcem. Napravili so skupen načrt ter se v spremstvu večjega števila policijskih agentov podal takoj v Postojno, kamor je kazala sled za ponarejalce. V Postojni so se takoj uvedla najstrožja poizvedovanja, ki so trajala dva dni. Uspeh ni izostal: V Rejah pri Postojni so v hiši Andreja Gorupa, ki je pa »čas« v inozemstvu, odkrili popolno tiskarno za ponarejanje dinarjev z vsemi »troji, pripravami in potrebščinami. Vse to so zaplenili, edino stanovanjko v hiši, 65 letno Franciško Gorup pa aretirali. Iz Postojne je policijo vodila pot k Sv. Križu pri Trstu, kjer je v hiši Angela Košta odkrila drugo ponarejevalnico dinarjev. Samo kamenite litografske plošče ni bilo nikjer najti. Na nagovarjanje agentov je Košta končno priznal, da je plošča zakopana na vrtu. Blizal se je že rak sv. večera, a niso »nčhali. Vzeli so krampe in motike in začeli prekopavati vrt. Po enournem trdem delu so ploščo našli. Vse priprave itd. so zaplenili in Košto aretirali. Z vsem tem pa še vedno niso vsi krivci na varnem, dasi so tudi v Trstu zaprli že 10 oseb. Preiskave se nadaljujejo in je pričakovati še nadaljnji odkritij in aretacij. V promet je prišlo doslej za več sto tisoč lir ponarejenih dinarjev.

— Deželna bolnica v Ljubljani. K našemu članku pod tem zaglavjem z dne 23. decembra nam je poslal šef zdravstvenega odseka za Slovenijo g. dr. Katlič sledeče pojasnilo: »Ker trošenje preliminiranih viškov v budžetu za sanitetske ustanove v Sloveniji ni bilo pravomočno odobreno, bilo je potrebno da sem odredil nekatere omejitve pri nabavkah bolničnih potrebščin in to naznanil vsem zavodom z okrožnico z dne 13. novembra 1923 št. 18919. Takoj, ko sem prejel obvestilo, da je fin. odbor in g. finančni minister odobrili trošenje preliminiranih presežkov na osnovi čl. 266 finančnega zakona, sem dal omejitveno odredbo preklicati po okrožnici z dne 26. novembra 1923 št. 595 s pridržkom, da se nabavke, tudi če znašajo manj kot 250 Din, predlagajo še nadalje odseku v odobrenje in sicer v svrhu boljše kontrole, da bi odseku s tem bilo omogočeno dobiti pregled o potrebščinah vseh (ne samo ljubljanske) bolnic v Sloveniji. Na ta način je lažje porazdeliti skupne kredite med posamezne zavode. Čim bodo odseku znane vse obveze in potrebe posameznih zavodov bodem tudi to omejitev odpravil.« — K temu pojasnilu si dovolimo dodati konstatcijo, da se od časa, ko sta bila prisiljena odstopiti svoječlasna šefa zdravstvenega odseka za Slovenijo gg. dr. Kraigher in dr. Krajec, razmere v bolnicah niso prav nič izboljšale t. ne opažamo izboljšanja v upravi bolnic. Čemu se je torej tedaj izvršila izmenjava, čemu je vlada tedaj — kajpada po krivem — dolžila šefa zdravstvenega odseka, da je kriv primanjkljaja? Kdo pa je kriv danes?

— Prevalje. Velik nedostatek v našem kraju je, da nimamo lastnega zdravnika ter si moramo iskati zdravniško pomoč od daleč. Neglede na to, da je naša občina zelo razsežna ter šteje veliko prebivalcev, je tukaj sedež okrajnega glavarstva, sodišča in davkarije. Upoštevati je dalje, da se nahaja v naši občini premogovnik, v katerem je zaposlenih mnogo uradnikov in rudarjev. Istotako imajo tukajšnja lesna tovarna, papirnica ter tiskarna veliko število delavcev. Umevno je, da je pri takih razmerah mnogokrat nujna zdravniška pomoč zelo potrebna in marsikatera nesreča bi se preprečila, ko bi imeli zdravnika pri rokah. Oddaljenost zdravnika in veliki stroški, ki so združeni z zdravniškim

obiskom, straši marsikatero družino poiskati si zdravniško pomoč. Leta 1921., ko je griža zahtevala toliko žrtv, se je mnogo govorilo in pisarilo o potrebi domačega zdravnika, bolnice in lekarn. Zalibog, da so se takratni merodajni činitelji za stvar premalo zavzeli ter pustili to lepo idejo zaspati. Prišlo je tako daleč, da se je lepo poslopje bratovske skladišnice, v katerem se je pred vojno nahajalo zdravniško stanovanje, bolnica in lekarna, za majhno svoto prodalo socialno-demokratskemu konzumu. In tako smo v zdravstvenem oziru sedaj veliko na slabšem, nego smo bili pred vojno. — Od občine, ki ima gotovo smisel za dobro zdravstveno stanje tukajšnjega prebivalstva, pričakujemo, da bo skrbela in delovala za pridobitev domačega zdravnika. Obračamo se tudi neposredno do vlade s prošnjo, da naj ona sama povzroči vse potrebno, da dobimo v Prevalje v najkrajšem času toli zaželenega zdravnika in lekarno.

— General Milenko Nedić umrl. V belgrajski vojaški bolnišnici je te dni umrl general Milenko Nedić, ki je l. 1915. poveljeval 10. srbskemu pešpolku, ki je pri Arangeljovcu preprečil nadaljno prodiranje avstroogrskih čet.

— Otvoritev nove železniške proge. — V Vojvodini so 23. t. m. slovesno otvorili novo železniško progo Titel—Orlovat.

— Stojnina železniških vagonov. Ko je nova naredba izšla, da se čas proste stojnine vagonov zniža od 24 ur na 6 ur in stojnina sama na 20 Din, je poslanec Škulj interpeliral ministra za železnice z dobro podprtimi argumenti, zahtevajoč znižanje stojnine in čas nakladanja in razkladanja 24 ur ali v najslabšem slučaju na 12 ur. Minister odgovarja, da se je nova naredba s skrajšanjem prostega časa za nakladanje oz. izkladanje izdala iz razloga, da se stranke prisilijo z ozirom na pomanjkanje tovornih vagonov čimprej vagone odpremiti odnosno blago iztovariti. V resnici pa vsa naredba ne meri drugam, nego na to, da se že itak visoka blagovna vozna tarifa še bolj podraži.

— V Leskovcu pri Krškem je umrl dne 23. t. m. 55 letni Karel Butković po dolgi, mučni bolezni. Pred mesecem dni mu je pa umrl njegov oče Franc Butković v visoki starosti 86 let.

— Kamniška podružnica SDZ vpripori na Novo leto ob pol 4. pop. v čvorani Kamniškega doma Gogoljevo »Zenitev«, komedijo v 3. dejanjih in Milčinskijevo: Vesela povest o žalostni princezinji. Prijatelji dijaštva vlijudo vabljeno.

— III. redni občni zbor Stokovnega združenja jugoslovanskih oblikujočih umetnikov v področju Slovenije se vrši dne 6. januarja 1924. v hotelu »Union« v Ljubljani. Začetek ob 15. uri. — Za odbor: R. Jakopič, s. r., predsednik. — S. Šantel, s. r., tajnik.

— Katol. slov. izobraževalno društvo v St. Jurju pri Grosupljem vpripori na Novega leta dan ob 11. dopoldne in ob pol 3. popoldne božično igro: Na bellehemskih poljanah.

— Dioklecijanova palača v Splitu. Južno pročelje znamenite Dioklecijanove palače v Splitu je doslej zazidano z malimi starimi hišami, ki nimajo nobene zgodovinske ne arhitektonske vrednosti. Že francoski guverner Marmont je v začetku 19. stoletja sprožil načrt, da se te nelepe koče podero in tako pročelje zgodovinske palače osvobodijo. Odlej so se vedno znova pojavljali glasovi, da se ta načrt izvede, a l. 1912. je splitski občinski svet sprejel sklep, da se hiše ne podero, pač pa prezidajo. L. 1921. je pa dala mestna občina izdelati načrte za prezidavo teh hiš. Deloma se je s prezidavo že začelo. Toda prijatelji zgodovinskih spomenikov se izvedbi teh načrtov iz vseh moči upirajo in zahtevajo, da se Dioklecijanova obal razširi in južno zidovje palače popolnoma oprosti; v to svrhu naj se vse koče, ki kaze obal in mesto, popolnoma odpravijo. Občinski zastop naj čimprej sklene primeren načrt za regulacijo mesta, skupščina pa zakon o ekspropriaciji v varstvo starin. Na ta način se otvori pot za končno povoljno rešitev vprašanja o ohranitvi Dioklecijanove palače v Splitu.

— Razbojniške bande v Črni gori. V Črni gori postajajo razbojniške bande vedno bolj predrzne in so napovedale boj orožnikom do iztrebljenja. Tik pred Božičem so razbojniki v Čevu ubili šest orožnikov in jih grozovito razmesarili. Takoj nato se je v Splitu raznesel glas, da so razbojniki ubili v Nikšiću 18. v Danilovgradu 2 in v Tuzi 11 orožnikov. Vest pa še ni potrjena.

— Skrben oče. V neko belgrajsko kavarerno je prišel te dni elegantno obleden gospod z dva meseca starim otrokom v naročju. Ker je otroče jokalo, je gospod prosil kavararja, naj mu posodi steklenico, da bo kupil mleka in naj ona nekoliko pazi na otroka, dokler se ne vrne. Kavararja je prošnja ustregla, toda neznanega gospoda ni bilo več blizu. Otroka so oddali v Dečji dom v Belgradu.

— Prebrisani kolporterji. Mostarski kolporterji so prišli na imenitno misel, da oddajajo liste strankam samo na čitanje proti 50 param odškodnine. To odškodnino so spravili sami, prečitane liste so pa vračali upravam. S tem pa uprave seveda niso bile zadovoljne in stvar pride te dni pred sodišče.

— Prošnja. V naši razrvani dobi, ki zgublja vedno bolj temelje vsakega globljega življenja, se je obdržala trdna točka, akademska marljiva kongregacija. Pod Marijinim praporom se je zbrala labrana četa našega inteligentnega naraščaja ter

si določila odločne smernice življenja. Toda te težnje so postale danes že izredno težke, ko si kongregacija ne more ustanoviti niti svoje knjižnice. Zato se odbor akad. kongregacije obrača do naše javnosti, da v tem pogledu podpre akcijo za ustanovitev knjižnice. Prosimo vse, ki bi lahko pogrešali eno ali drugo knjigo versko-religiozne vsebine, da bi se blagohotno spominjali naše kongregacije. — Akademska marijina kongregacija v Ljubljani, Marijanišče.

— Vsem učiteljem (team) terjalcem (terjalcam). Naše terjalno zborovanje se vrši v soboto, 29. t. m. v Narodnem domu v Celju. Pričakujemo se pri dopoldanskih vlakih iz Ljubljane in Maribora. Udeležba je za udeležence poštinskih izleta obvezna. Glavni dnevi točki: Stališče učil. P. F. S. do F. S. in poč. izlet. Kdor se ne more udeležiti zborovanja, naj pisмено izjavi stališče, ki ga zavzame učil. P. F. S. z ozirom na zadnji okoliščini pokr. pov. za Slovenijo na naslov: S. M. Narodni dom, Celje. — Za odbor za nadzir. i. ostanje učil. P. F. S. za SHS in za poč. izlet: Slavko Mrovič.

— Upravi za zaščito industrijske svojine v Belgradu je potreben diplomiran tehnik, ki je popolnoma vešč slovenskemu jeziku. Prednost imajo strojni tehniki, v nedostatku teh se pa sprejme tudi tehnik druge stroke. Prošnje, ki morajo odgovorjati predpisom člena 12 novega uradniškega zakona, se imajo vlagati neposredno ali posredno (onih, ki so že v državni službi) pri Ministrstvu trgovine in industrije — upravi za Zaščito industrijske svojine v Belgradu, Krunska 14.

— V kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu so vlomili neznan tatovi in odnesli nekaj perila, 2 površnika, precej sladkorja, 5 hlebov sira in nekaj srovega masla ter iz domačega čebelnjaka več medu.

— Ukradena kolesa. V Borovnici je bilo ukradeno Karlu Bizjaku kolo znamke »Dürkopp«, vredno 10.000 kron. V Predoslju pa je bilo ukradeno kolo, vredno 5000 kron.

— Ukradena pisca in konj. Trgovcu Francu Kapušarju v Celju je bila ukradena 17 mesecev stara pisca ovčarske pasme, svetlosive barve, izredno lepa, sliči na ime »Riac« in je vredna 15.000 kron. — Posestniku Ivanu Flauderju iz Studenca pri Dev. Mar. v Polju pa je bil ukraden iz hleva konj, svetlorjav, 18 let star, vreden 10.000 kron.

— Avtomobil povozil kolestarja. Dne 25. t. m. zvečer se je videmski nadškof msgr. Anastazij Rossi z avtomobilom vračal z vizitacije pri Santo S' fano in v drugih župnijah. Na nekem mestu se je tik pred avtomobilom pojavil neznan kolestar in dal je nadškofovo šofer takoj z največjo silo zavril voz, tako da se je malone na mestu ustavil, je avtomobil kolestarja povozil. Takoj so ponesrečenca prenesli v bližnjo hišo in poklicali zdravnika, toda vsaka pomoč je bila zaman, nesrečnik je kmalu izdihnil, ne da bi se bil zavedel. Njegove identitete še niso mogli dognati. Nadškofovega vozniaka ne zadene nobena krivda.

— Tatovom pride vse prav. V zadnjem času so se sarajevski tatovi vrgli na zastave. Ob kakoršni koli priliki se izobestijo zastave, jih zjutraj na nobeni nizki hiši ni več, ker jih odnese tatovi.

— Had mraz v severni Italiji. V S. Stefano di Cadore je vled ostrih vetrov toplota silno padla ter je kazal toplomer te dni 28 stopinj pod ničlo. Po gorah je oster mraz. Vsi potoki so zamrzili in Piava nosi s seboj velike kose ledu.

— Tečaj za strojepisje in stenografijo. Dne 3. februarja 1924 začnejo na državno koncesioniranem zasebnem učilišču Legat v Mariboru zopet novi tečaj za strojepisje ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaj traja štiri mesece. Vpisovanja in pojasnil. v specialni trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, ali pa v šolski pisarni Vrazova ulica 4. 8119

— Ven t njim, kar ni domačega, a le tedaj, ako imamo dobro nadomestilo, kakor je to naša »Mirimčekolada«. 8129

Koroške novice.

k Tožba koroških Slovencev. »Koroški Slovenci« piše v svojem božičnem uvodniku: »Letošnji Božič smo dočakali razočarani in polni bridkosti. Država, kateri nas je priključila mirovna pogodba, ne izpolnjuje prevzetih dolžnosti in nikogar ni, ki bi odgovorne kršitelje te pogodbe resno opozoril na neizpolnjene pogoje, pod katerimi smo Slovenci prišli v to državo. Zlost nas navdaja tudi radi tega, ker vidimo, da se niti konvencije med Avstrijo in Jugoslavijo, ki so ravno kar sprejete tudi v narodni skupščini, nič ne ozirajo na nas in naše pravice. Zakaj ne uživamo mi enakih pravic kakor Nemci v Jugoslaviji?« — Te grenke tožbe koroških Slovencev so prava obtožba proti našim državnikom. Stvar koroških — kakor tudi primorskih — bratov mora znova pred mednarodni forum!

Primorske novice.

p »Piccolo« proti nadškofu dr. Sedeju. Minolo nedeljo je stari zastrupljalec javnega mnenja v Trstu, »Piccolo«, znova priobčil članek proti nadškofu dr. Sedeju. Židovski hinavec naglašja, da ne more in noče goriškemu nadškofu kot cerkvenemu knezu in duhovniku ničesar očiti, priznava, da je kot tak vzoren in zaslužen. Toda dve stvari sta, ki nujno in brezpogojno zahtevata odstranitve dr. Sedeja z goriške nadškofijske stolice: da je služil že pod bivšo Avstrijo in da je Slovenec. Ako dr. Sedej sam ne spozna, da v novih razmerah ne spada več na svoje mesto, naj za njegovo odstranitev sporazumno oskrbita italijanska

vlada in sv. stolica. — Tako se hoče »Piccolo« prikupiti fašistom, dejansko pa služi ciljem framsanstva.

p Pe sedmih letih se je prvič oglašil iz Rusije Ivan Brezovec iz Trsta.

p Pretresljiva nesreča v Trstu. 24. t. m. je v Trstu vihar vrgel v morje 4letnega sinka pomorskega osebika Lussicha. Lussich je skočil za sinom, da ga reši, a valovi so oba vrgli med parnik »Bosanko« in obal. Ker je valovje butalo parnik ob obal, je parnik obe trupli popolnoma strl. Trupel vsled viharja niso mogli najti.

Tarifa za priobčevanje notic.

Enako drugim dnevnikom bo po novem letu tudi naš list objavjal reklama društvena in druga naznanila le proti primerni odškodnini. Zaračunavali bomo objave tako-le:

1. Društvene prireditve, občne zборе, seje, sestanke itd brez dohodkov za društvo do 80 besed — 3 Din, vsaka nadaljna beseda 50 par več.
2. Prireditve z dohodkom vsaka beseda po 50 par.
3. Vestni malih gospodarskih organizacij vsaka beseda po 1 Din.
4. Poslana, izjave, koncerti in trgovska naznanila, vsaka beseda po 2 Din.
5. Objave bank, veletrgovine in veleindustrije, vsaka beseda po 5 Din.

Odpadli znesek za manjše objave priloge društva lahko v znamkah kar pri naročilu, za večje objave pošlje nprava račun po objavi.

Gospodarstvo.

TRGOVSKI ODNOSAJI ANGLIJE Z DOMINIJONI.

Britanska državna konferenca je pri svojih sejah obravnavala tudi zaščitno-carinski problem. Vprašanje, ali bo mogla Anglija s povečanjem svojega izvoza v kolonije in dominijone doseči zopet predvojno prosperiteto, je izredno važnosti za britansko trgovsko politiko. Poleg tega igra važno vlogo tudi možnost, v koliko bi mogel angleški imperij doseči avtarkijo, to je samozadovoljivo gospodarstvo.

Pri angleškem izvozu v dominijone moramo razlikovati dvoje vrst dežel: prva kategorija, v katero spadajo predvsem Indija in Avstralija, je že pred vojno kupovala večino angleške proizvode. V drugo vrsto pa gredo dežele kakor na primer Kanada in Egipet, ki sta kupovali svoje potrebščine na tujih tržiščih (Kanada v Združenih državah in Egipet v Franciji, Italiji itd.).

Po vojni je morala angleška industrija pridobiti si predvsem stare trge, katere sta si med vojno osvojili Unija in Japonska. V tem pogledu si je Anglija navzlic težki gospodarski krizi v l. 1921., ki je trajala še dalje naprej v prihodnje leto zopet osvojila odpadla tržišča v letu 1922. Tako je n. pr. Avstralija zopet prenehala uvažati ameriške proizvode in ravno tako je avstralsko žito zopet šlo v velikih množinah v Anglijo. Isto velja za izvoz cinka in volne, poleg žita najvažnejših avstralskih produktov. Indija, ki se je od leta 1913. zelo industrializirala predvsem v tekstilni stroki, je postala zopet važen odjemalec angleških produktov posebno v letu 1923.

Zelo zanimivo je pogledati številke o partidpiranju dominijonov in kolonij včevši Egipet na uvozu dveh za angleško industrijo najvažnejših surovin: volne in bombaža. Navedene dežele so bile udeležene l. 1913. pri uvozu volne z 79%, ta odstotni delež je v prvi polovici l. 1923. narasel na 88%. Še večji porast izkazuje delež pri uvozu bombaža: dočim so v letu 1913. od vsega nakupljenega bombaža dale kolonije samo 21%, so dobavile v celem letu 1922. že 27%. V prvi polovici l. 1923. so pa dale celo 49%. V tem oziru je zelo napredovala Indija, ki je od predvojnih časov sem potrojila množino izvoznega bombaža. Ker se Indija zelo trudi izboljšati bombažno kulturo, je verjetno, da bo pri angleškem uvozu surovega bombaža v kratkem času še bolj udeležena.

LETOŠNJA SVETOVNA ZETEV.

Letošnji pridelek pšenice v najvažnejših državah — razen Rusije — cenijo na 940 milijonov stotov; lani je bilo 870 milijonov. V predvojnem petletju 1909—1913 so je našli poprečno 1024 milijonov stotov; torej predvojni produkti se ni dosežena. Prirastek na pram lanskemu letu pride v prvi vrsti na Evropo: lani 278, letos pa 344 milijonov; več 66 milijonov = 24%. Pred vojsko je producirala Evropa poprečno 358 milijonov na leto, v povojnih letih 1919—1921 pa 381. V ameriški Uniji bo letos manj pšenice kakor lani in sicer za 22 milijonov; vzrok je slabo vreme. Vendar pa pravijo, da je ta cenitev morebiti preveč pesimistična. Ameriški primanjkljaj lahko krije Kanada, ki je letos s 128 milijoni pridelala 19 milijonov več kot lani. Argentinja je imela letos za 31% več sveta posejane pšenice kakor lansko leto. Evropa potrebuje 116 milijonov stotov inozemske pšenice, druge dežele pa 41, skupaj 157 milijonov. Ker je na razpolago 288 milijonov eksportnega žita, ga preostane še 131 milijonov stotov. Na razpolago ga ima Kanada kar 100 milijonov, Unija še tudi 51 milijonov, Argen-

tina, Indija in Avstralija po pet itd. Nova žetev pa obljublja v Argentini 50 milijonov, v Avstraliji 20 itd. Kakor vidimo, je svet z žitom prav dobro preskrbljen. Z besedo žito mislimo seveda pšenico, ki je prva krušna dobaviteljica.

Rži bo letos za 15% več kot lani, ječmene in ovsa za prav toliko, koruze pa za 5%.

Za določitev svetovnih tržnih cen prideta v poštev samo Evropa in Severna Amerika. Tukaj je treba omeniti vedno ostrejši boj med Unijo in Kanado. Na Angleškem ima seveda Kanada prednost. Francija in Italija bosta krili svojo potrebo lahko sami, za druge bodo pa skrbela poleg Amerike tudi Rusija in pa baltske obrobne države. V Uniji raste notranji konsum in se zato ne peha toliko za inozemske trge. Obenem pa mislijo v Ameriki, da bo Nemčija kmalu ozdravela in bo kupovala spet tako, kakor je prej.

g Trgovski stiki s Švico. Ker se je pripetilo že več primerov, da so hile domače trgovske, ki so stopile v stike z nepoznanimi švicarskimi državljani oškodovane za večje svote, opozarja švicarski konzulat v Zagrebu, naj se pred sklepjanjem trgovskih poslov z nepoznanimi švicarskimi državljani, prosi pri njem za informacije, osobito, ako bivajo take osebe že več časa v naši državi.

g Sanacija avstrijskih financ. Deficit državnega avstrijskega gospodarstva je veliko manjši, kakor ga predvideva proračun. V tretjem četrtletju t. l. je dosegel samo 392 milijard papirnatih kron.

g Vodne sile v Kanadi. Kanada izrablja sedaj 2,768.000 konjskih sil vodnih moči. Za Norveško pride glede na relativno gostoto takoj Kanada.

g Panamski in sueški kanal. V 8 mesecih t. l. je bil promet panamskega kanala za 600 tisoč ton. Vpoštevati je, da je panamski kanal bil zgrajen in odprt prometu šele l. 1915. medtem, ko je sueški odprt že od l. 1869.

g Francoski frank. Francoski frank pada nadalje. V Curihu je notiral 38.75 in tako padel na doslej še nedoseženo točko. V Zagrebu je notiral 440.50 dinarjev.

g Oblok bankovcev v Franciji. Po izkazu francoske banke z dne 20. t. m. se je nahajalo v obtoku za 37.630 milijonov frankov bankovcev. Metalna podloga je istočasno znašala 5836 milijonov frankov, od teh se je nahajalo pri angleški državni banki kot zalog 1864.3 milijone frankov. Zavezniški dolg Francozom pri državni banki znaša 4583 milijonov.

g Francoski uspeh v Poruhru. Od 550.000 rudarjev, ki so bili l. 1922. pred vpadom Francozov zaposleni v poruhskih rudnikih, jih dela v francoski režiji že 430.000. Davka na premog se je vplačalo v prvi polovici decembra že za 3.8 milijonov dolarjev.

g Znižanje cen umetnih gnojilom. V Českoslovaški nameravajo v najkrajšem času znižati cene umetnih gnojilom. Na inicijativno poljedelskega ministrstva se vrši dne 28. decembra tozadevna konferenca v Pragi.

g Zakon za varstvo vlagateljev v Českoslovaški. Posvetovanja o načrtu zakona za varstvo vlog in depotov v Českoslovaški se bomo že k svojem koncu. Parlamentu bo predloženih pet samostojnih tozadevnih zakonov načrtov.

g Likvidacija predvojnih rent v Českoslovaški se nadaljuje. Doslej je že ena četrtina vseh rent v Českoslovaški izplačana z obrestini vred. Delo se nadaljuje. A pri nas? — Vremena!

g Poljska marka. Na varšavski borzi se dobi za en dolar 6,040.000 do 6,350.000 poljskih mark. Za en dinar se dobi torej krog 72.000 poljskih mark. Časopisi stanejo poprečno po 50.000 poljskih mark, torej so znatno cenejši kot pri nas.

g Ruski izvoz lesa. V teku l. 1923 se je iz Rusije eksportiralo 200.000 standardov lesa, 90 odstotkov od tega je kupila Anglija. Les je bil večinoma dobre kakovosti in je dosegel visoke cene. Največ se je izvažal jamski les. Delež sibirskega lesa pri izvozu je bil še jako majhen.

BORZA.

Curib, 27. decembra. (Izv.) Holandija 2187½, New York 5727½, London 2484, Pariz 28½, Milan 24½, Praga 16.62½, Budimpešta 0.029125, Bukarest 2.95, Belgrad 6.34, Sofija 4.10, Dunaj 0.008065. Zagreb, 27. 12. (Izv.) Devize: Pešta 0.45—0.48, Italija 3.8225—3.8525, London 384.90—387.90, New York 87.06—88.93, Pariz 4.4050—4.4550, Praga 2.5015—2.6215, Dunaj 0.1287—0.1257, Zürich 15.45—15.55. — Valute: dolar 86.75—87.75.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.
Petek, 28. decembra: MOGOČNI PRSTAN. Red F.
Sobota, 29. decembra: OSMA ZENA. Red E.
Nedelja, 30. decembra: Ob 3. popoldne PETERČKOVE SANJE. Izven. Ob 8. zvečer HAMLET. Izven.
Ponedeljek, 31. decembra: ZAPRTO.
Torek, 1. januarja: Ob 3. popoldne: MOGOČNI PRSTAN. Izven. Ob 8. zvečer: OSMA ZENA. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Petek, 28. decembra: NOTREDAMSKI ZVONAR. — Red C.
Sobota, 29. decembra: TOSCA. Red D.
Nedelja, 30. decembra: ZAPECATENCI — SCHICHI. — Izven.

Ponedeljek, 31. decembra: ZAPRTO.

Torek, 1. januarja: NOTREDAMSKI ZVONAR. — Izven.

Posestnike dramskega gledališča in gledališke abonente uljudno opozarjamo, da se je moral dramski repertoar za tekoči teden spreminiti, in to vsled bolezn gospe Medvedove in gospe Nablocke. Red predstav se vrši tako, kakor je zgoraj omenjen.

Ljubljanske novice.

Ij Klub občinskih svetnikov SLS ima nocoj ob šestih sejo v tiskarni. Pričakujemo polnoštevilne in točne udeležbe. — Predsednik.

Ij Za Silvestrov večer »Ljubljane« vlada veliko zanimanje. Na sporedu je godba popolnega orkestra železničarske godbe, zborovo petje »Ljubljane«, komični nastopi itd. Prodaja vstopnic ob sobote naprej v trafikih v Unionu.

Ij Božičnica 30. decembra v dvorani hotela Union. Slovenska krščanska ženska zveza zaza in Poselska zveza prireditve v nedeljo dne 30. decembra božičnico, s sledečim sporedom: Ob 3. uri pop. je cerkvena pobožnost v frančiškanski cerkvi s primernim cerkvenim govorom. Ob 4. uri se začne prireditve v kurjeni dvorani hotela Union. Nastopil bo najprej pevski zbor služkinj, potem sledijo trije kratki govori: Govorijo: podpredsednik Poselske zveze, zastopnica Ženske zveze in zastopnica Poselske zveze. Nato bo srečolov. Pripravljenih je veliko lepih dobrot, ki so jih darovali razni dobrotniki. Ves dobiček je namenjen za poselski dom. — Vstopnina je 2 Din. K tej prireditvi so povabljeni vsi krogi, ki želijo, da se poselsko vprašanje vsestransko ugodno reši.

Ij Resnična božična zgodba. V našem uredništvu se je oglašil 81 letni bivši postrešek Eppich in nam povedal božično zgodbo, ki je tem lepša, ker je resnična. Dne 24. t. m. je prišla k njemu čisto neznan kmetiška žena s cekarjem. Izročila mu je pismo, a iz cekarja mu je nalagala razne božične dobrote: potico, klobaso, veliko štruco in liter vina! Nato je ženska odšla. Ko je Epih odprl pismo, se je začel iz njega valiti bankovec za 100 Din, kakor pravi v svojem veselem presenečenju g. Eppich. »Tako velikega novega denarja še nisem imel v rokah. Tako sem bil vesel, da ne morem povedati!« V pismu mu neznan dobrotnica želi še vesele božične praznike. G. Eppich pravi, da je sedaj vse noči premišljeval, kdo bi bila ta dobrotnica, ki se ga je na tako lep način spomnila, pa ne more uganiti. Rad bi ji pa vendar rekel »Bog plačaj!« Zato je prosil, naj »Slovenec« to javno pove, v nadi, da bo tudi neznan dobrotnica čitala in tako doznala, kako zelo ga je razveselila in kako ji je hvaležen. Mi g. Eppichu radi izpolnjujemo to željo, da se vidi, da ganljive božične povesti niso zgolj izmišljotine, ampak da se še tudi vedno dejansko dogajajo.

Ij Organizacija javnih nameščenecv SLS. Odbojstva seja se vrši nocoj ob 8. v navadnih prostorih. Stari trg 2—1. — Predsednik.

Ij Predsednice Elizabetnih konferenc vjudno vabimo, da se udeležijo seje SK 22, ki je v petek popoldne ob 5. v Jugoslav. tiskarni.

Ij Seja odbora Zveze slov. pevskih zborov danes, dne 28. decembra, ob osmih zvečer v Glasbeni Matici.

Ij Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. IV. znanstvena seja se vrši v četrtak, dne 3. jan. 1924 ob pol 5. popoldne v razpravnih dvorani sodna palače, I. nadstropje. Predava primarij dr. Gostič: Dementia praecox para noides. Juristi dobrodošli — Predsedstvo.

Ij Božičnica v otroški bolnici. Dne 25. decembra se je vršila v tukajšnji otroški bolnici običajna božičnica. Obdarovani so bili z obleko, obutvijo, perilom in jestvinami vsi v zavodu oskrbujoči se otroci. Vodstvo otroške bolnice izrekla v imenu obdarovanih otrok vsem plemenitim darovalcem naj iskrenejšo zahvalo. — Dr. Bogdan Derž.

Ij Božičnica »Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva«, ki se je vršila na praznik sv. Stefana v veliki dvorani hotela Union, je prav lepo uspela. Zasedeni so bili vsi prostori. Sodelovala je godba dravske divizije in pevski zbor Krakovo-Trnovo, ki je izborna zapel več pesmi. Z dobrotki pri srečolovu so bili ljudje zelo zadovoljni. Na božičnici je bil zastopan tudi občinski svet po občinskih svetnikih Zveze delovnega ljudstva gg. Pircu, Laku, Mihevcu, Slovši in Kralju.

Ij Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 16. do 22. decembra 1923. je bilo v Ljubljani rojenih 20. mrtvorojen 1; umrlo je v tem času 17 oseb, od tega 5 tujevc, naknadno prijavljenih 5 smrti, od tega 3 tuji. Vzrok smrti v 1 slučaju življenska slabost v 8 letika, v 1 škrlatinka, v 1 zastrupljene rane, v 1 srčna hiba, v 1 rak, ostalo druge bolezni.

Ij Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 16. do 22. decembra 1923 je bil v Ljubljani naznanjen 1 slučaj davice, 2 škrlatice, 3 dušljivega kašlja.

Ij K vltomu v Kmetijski družbi. Poročali smo, da sta hotela v petek vltomiti dva predzna in v vsem modernim vltomilskim orodjem opremljena vltomila. Vlom pa se jima kljub temu ni posrečil, ker jih je preplašil v hiši na dvorišču Kmetijske hiše stanujoči stavec I. M. Poklical je stražnika Abrama, ki je aretiral enega vltomilcev, drugega pa so prijeli drugi dan in sicer po natančnem opisu stavca, ki ga je dobro spoznal, ker je bila izredno jasna noč. Vltomila sta znana pustolovca in jako premetena in predrzna brata Pavle in Vid Cebin, ki sta znana ljubljanskemu občinstvu iz znanezga meničnega procesa pred ljubljansko po-

VREDNOSTNE papirje vseh vrst, kot de n'ice, zadolžnice, etc. za denarne zavode, najširši ofset-tiska v eno- ali večbarvnem tisku najlepše
JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

iz ohrabi tudi osnutke

roto, kjer sta nastopila oba brata kot obtožena. Obtožena sta bila, da sta s špiritističnimi predstavi hoteli oslepariti restavracija Zore, lastnika nekdanjega hotela »Triglav« v Kolodvorski ulici, kar pa se jima ni posrečilo. Takrat sta bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena. Oba aretirana zanikala namen vloma, vendar pa jima to pot ne bo nič pomagalo, ker izdaja njihov namen preveč jasno kompletno moderno vlomilno orodje, ki vsebuje poleg drugega orodja 16 različnih svedrov. Svedra je zraven tudi čedna browning pištola. Če sta imela čebina še kakšnega sokrivca, do sedaj še ni ugotovljeno.

Iz V trafike trgovine Šarabon na Zaloški cesti je vlomil neznan tat in odnesel za 14.468 kron raznih tobačnih izdelkov.

Kaj se ponareja? Včasih smo imeli sarpo več ali manj spretno ponarejalce raznih bankovcev. Nato so se znašli ponarejalci kolekov in menic ter raznih oprostilnih listin. Sedaj pa je prišla policija na sled, da se uvažajo k nam iz inozemstva ponarejeni trakovi monopola za cigaretni papir. O izvora in razpočevalcih teh trakov ni doždej še ničesar znanega.

Cerkveni vestnik.
VABILO
na
PRVI MISIJONSKI TIKAJ
(6. in 7. januarja 1924 v Ljubljani).

Napočila je nova doba za misijone: V 20. stoletju se bo odločilo, bo li Afrika, Azija katoliška ali protestantska in mohamedanska. Po vsem svetu bodo stekle v kratkem železnice, po železnicah pa prihajajo evropski trgovci, učitelji, uradniki, civilizacija. Po vsem svetu je zavladala svoboda vere in vesti, posebno odkar je društvo narodov proglašilo to načelo.

Zdaj je prišel trenutek, da prodre luč Kristusovega evangelija po vsem svetu. Sv. stolica v Rimu se dobro zaveda važnosti položaja. Zato je pozval Benedikt XV. ves katoliški svet na novo delo za razširjenje Kristusovega kraljestva na zemlji. Narodni so se odavali temu pozivu. Povsod se prirejajo misijonski tečaji in tedni, povsod se organizira duhovništvo in učiteljstvo, inteligenca, dijaštvo, verniki v posebne misijonske organizacije.

Katoliški shod je naročil tudi nam Slovincem, da naj začnemo s misijonskim delom.

Zato pričudimo prvi misijonski tečaj na god sv. Treh kraljev, ki so bili prvi kristjani izmed poganov.

Spored:
6. januarja: zjutraj ob 8. skupna sv. maša in sv. obhajila v cerkvi sv. Jožefa. — Od 10. do 12. ure predavanje v Ljudskem domu: 1. Uvod; utemeljitev misijonske misli (prof. Ehrlich). — 2. Misijonska misel med inteligenco (prof. Grafenauer). — 3. Misijonska misel med učiteljskim (g. Kržišnik). — Popoldne ob 16. uri: Misijonska pobožnost s prižigo v cerkvi sv. Jožefa. Ob 17. uri v Ljudskem domu: 1. Sedanje stanje in bodoče naloge misijonov (prof. Pavlin). — 2. Skriptične slike iz misijonov (razlaga g. Kalan).

7. januarja dopoldne od 10. do 12. ure: 1. Unio Cleri (prof. Ujčič). — 2. Misijonska ideja v šoli in na prižnici (g. Tumpej). — 3. Misijonska ideja in Hrvacije (g. Bučič). — Popoldne od 15. do 17. ure: 1. Društvo za razširjenje sv. vere (g. Anžič). — 2. Misijonska misel v družini in družinah (g. Lindič).

Vabimo k tečaju vernike vseh slojev; vabimo gg. duhovnike in učitelje, posvetno inteligenco, akademike; vabimo društva, ki naj pošljejo po enega zastopnika.

Kdor želi prenočišča, naj to sporoči na podpisani naslov.

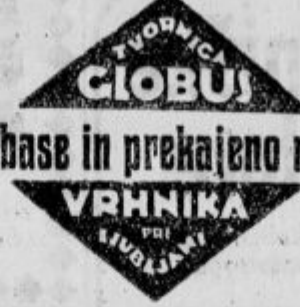
Za pripravljalni odbor:
Dr. Lambert Ehrlich, Anton Anžič,
predsednik, tajnik.
stolno župnišče.

Dijaški vestnik.
d Redna seja podružnice S. D. Z. za Ljubljano in okolice je danes v petek ob 10 dopoldne v Ljudskem domu, II. nadstropje. — Tajnik.

Poizvedovanja.
Izgubil se je zlat ženski prstan dne 13. decembra na poti v Bežigrad, Dunajska cesta, Prešernova ulica, Francišanska cerkev, Miklošičeva cesta, Glavni kolodvor. Odda naj se proti nagradi v trgovini Gašek, Sv. Petra cesta.

Izgubil se je na sv. večer uban z 2 kamnoma. Pošteni najditelj dobi naslov izgubiteljice na policiji. Za uban dobi dobro nagrado.
Včeraj zjutraj se je našel na Sv. Petra cesti mlad pes volčje pasme. Dobi se na Vidovdanski cesti št. 1, 1. nadstropje pri Srečnik.

Našla se je damska ura v bližini glavnega kolodvora od sobote na nedeljo. Dobi se pri gosp. Šubertu, Linijski urad, glavni kolodvor (mitnica).
Našla se je denarnica. Dobi se: Strelška ul. 10 pri g. Karu.

CLOBUS
Vrhnik
Rlobase in prekajeno meso

Za božično in novoletno darilo priporoča Jugoslovanska knjigarna tudi letos svoj Zepni koledarček 1924, kateri je radi svoje male žepne oblike (11 cm krat 6 cm) in solidne trpežne vezave ter nizke cene vsestransko priljubljen.

Kot posebno novost je izdala Jugoslovanska knjigarna letos prvič Mali koledarček 1924 v prav majhni obliki (7 krat 5 cm) z zrcalom in brez zrcala, v navadni ter usnjeni vezavi. Obadva koledarčka sta na razpolago po naslednjih cenah in vezavah:

Zepni koledarček vezan v pegamoid platno z marmornate obrezo Din 13, vezan v pegamoid platno z zlato obrezo Din 14.

Mali koledarček papirna ve. (imitacija usnja) brez zrcala Din 7, papirna vez z zrcalom Din 12, usnjena vez brez zrcala Din 15, usnjena vez z zrcalom Din 20.

Naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

K. JURMAN
KR. DVORNI OPTIK
LJUBLJANA.

Moj ljubljencek
dobiva sedaj čisto

ČAJNA ROČKA
z znamko

ki prežene vse hude prebavne motnje in se kot dodatek k otroški mlečni hrani sijajno obnese

Čaj z znamko „Čajna ročka“ se dobiva le v izvornih zavitkih z natisnjeno varšveno znamko „Čajna ročka“ v vseh z lepaki označenih trgovinah.

Zahtevajte povsod:
BATTLEAXE JAMAICA RUM

Modistinjo
kot prvo moč, z dobro plačo, ISCEM. — Naslov pove upr. lista pod »Spretna 8210«

Zahvala. »Gospodstvom zvonice se revna kor. begunska družina iskreno zahvaljuje za nakazano izdatno podporo. Bog povrnil! To dobrodelno društvo se priporoča sl. občinstvu. — Koroška begunska družina, Rajbenburg, 23. decembra 1923. 8209

Vrtnarskega pomočnika
Izročnega, sprejemem. Poleg plače vsa oskrba v hiši. — Ponudbe na A. ZUST, Kolodvorska restavracija — Ljubljana, Glavni kolodvor. 8197

Pohištvo na obroke
dokler traja zaloga, nudita ERMAN & ARHAR, mizarstvo, št. Vid nad Ljubljano 4. Zahtevajte cenik!

Pod lastno ceno razprodajam
vse DAMSKO KONFEKCIJO, dokler je še kaj zaloge. — o. FRAN LUKIČ, Ljubljana, Pred školijo šte. 19. 7928

Inserirajte v „Slovenec“!

Najboljši premog. drva in oglje
KUPITE najceneje pri DRUŽBI ILIRIJA, Ljubljana, Kraljeva Petra trg šte. 8, telefon šte. 220. 2447

Poravnajte naročnino!

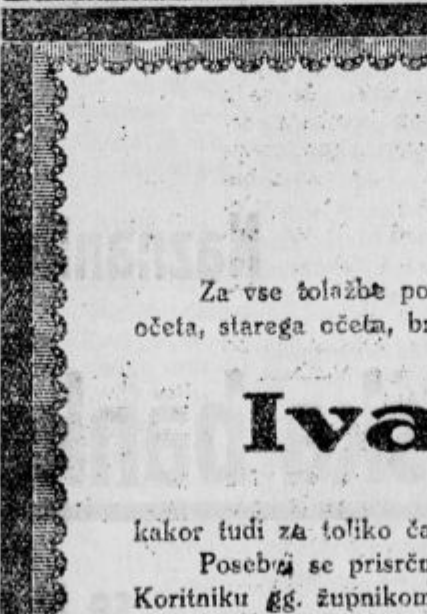
Prodajam vrtilni stroj
na pogon z nogo, porabljen tudi za pogon s silo. — Kje, pove upravništvo »Slovenec« pod šte. 8206.

BRINOVO OLJE
KUPUJE po najvišjih dnevnih cenah v vsaki množini DROGERIJA A. KANC, Ljubljana, Židovska ulica št. 1. 8076

NAJLEPŠE DARILO
ZA NOVO LETO 1924 je, če ženin kupi in podarj svoji nevesti otroški voziček, mati hčerki šivalni stroj, oče pa sinu novo dvokoleso pri »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

DVOKOLESA sprejemam v polno popravilo, ponikljanje, emailiranje z ognjem in srambo preko zime. »TRIBUNA« F. B. L., Karlovska cesta 4, Ljubljana, tovarna dvokoles in otroških vozičkov.

Da se zmanjša moja ogromna zaloga
perja in puha
dajem v cenah
20 % POPUSTA!
C. J. HAMANN, Ljubljana, Mestni trg 8.

NAJVEČJA ZALOGA
elektro-motorjev
bakrene žice v vsaki debelini, Bergmannovih cevih, ter vsakovrstnega instalacijskega materiala po najnižjih tovarniških cenah, dobavljata takoj O. N. MAZURAN in COMP., Ljubljana, Dunajska cesta 33. Telefon šte. 13, 223, 366, 534.

Zahvala.
Za vse tolažbe polno sočutje ob prebitki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica in svaka, gospoda
Ivana Modica
kakor tudi za toliko časteče spremstvo pri pogrebu i rekamo našo iskreno zahvalo. Posebej se pristočno zahvaljujemo častiti duhovščini, gospodu župniku v pokoju Koritniku gg. župnikoma Viktorju Švigelju in Jožko Švigelju ter gospodu kaplanu Ivanu Pučelju za tolažbo, sl. občinskemu odboru in načelniku gosp. županu Lenarčiču, cerj. vodstvu šole, velečenj. gospodu nadzorniku Jugu in šolski mladini, sl. gasilnemu društvu pod vodstvom gospoda Ivana Kranjca ter vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so izkazali blagemu pokojniku zadnjo čast.
Bog povrnil!
Novas pri Rakeku, 24. decembra 1923.
Žalujoča rodbina Modiceva.

SOBARICO vajeno šivanja, likanja in podobnih hišnih opravil, SPREJMEM sredi januarja za Ljubljano. V poštev pride le poštena ponudnica z dobrimi spričevali. — Ponudbe na upr. lista pod »Sobarica 8196«.

KOŽUH dobro ohranjen, PRODAM. — Poizve se pri upravi »Slovenec« pod številko 8208.

Vsem onim, ki so poznali, ljubili, spoštovali in sovražili, javljam, da mi je umrl oče, gospod

Andrej Šest
nadučitelj in šolski nadzornik v pok.

Zemlji vrnejo njegovo telo v soboto, dne 29. decembra t. l. Vse prosim, da se ga spominjajo v dobrem.
Cerknica, dne 27. decembra 1923.

OSIP ŠEST, ANA ŠEST, NANA ŠEST - WINTROVA.

Mesto posebnega obvestila.

Državna razredna loterija

Prvo žrebanje

3. in 4. januarja 1924.

5 premij

100.000 srečk 50000 dobitkov

Absolutna sigurnost
državna garancija

Tekom petih mesecev bo
**25 milijonov in
650.000 Din**

izdanih in v gotovini izplačanih
brez kakršnegakoli odbitka.

Kajvečli priložni dobitki z eno srečko je
1 milijon 500.000 Din

Daljni odbitki po: Din 500.000
400.000, 300.000, 140.000,
120.000, dva po Din 100.000,
80.000, 70.000, 60.000.

Cena srečke za vsako žrebanje:

1 srečka
80 Din

1/2 srečke
40 Din

1/4 srečke
20 Din

Seznam izžrebanih srečk takoj
po vsakem žrebanju! Hitra, točna
in strokovna poslužba!

Kazalo iz cele države naj se pošilja na
Poštasto glavno kletkuro Državne raz-
redne loterije

MEĐUNARODNA BANKA
D. D.

(Oddelek razredne loterije)

Zagreb, Gajeva ul. 8

(Poštni predel 122)

GARJE
kraste, lišaje odstranjuje
pri človeku in živalih
Naftomazilo, ki je brez
duha in ne maže perila.
1 lonček za 1 osebo po
pošti 7 Din. pri
TANKOCI, lekarna
Ljubljana, Slovenija.

Ribje olje z jamčeno pristno, naj-
boljše norveške znam-
ke, dospelo. Lekarna **BAKARČIČ**, Ljub-
ljana, Karlovska cesta št. 2. — Direktni
import iz Kristijanijel 8043

Tovarniške prostore

v Ljubljani ali okolici, obsežne
eno ali dvonastropne

iščemo

Lastnik se tudi lahko udeleži
na vpeljanem in dobičkanos-
nem industrijskem podjetju.

Ponudbe na

»Tovarniški prostor« na
Aloma Company
v Ljubljani

Pek! Diamalt Fabrikat Hauser &
Sobotka, Beč-Stadlau, 25 letno
najbolje pekarsko sredstvo pred-
vojne kakovosti dobite zopet pri
glavnem zastopstvu za Jugoslavijo

Eduard Dužanec Zagreb,
Strossmayerova 14. Brzjavni
naslov: Diamalt, Zagreb.

Pozor! Čuvajte se ponovnih bodisi v
prahhulih tehnikah. — Zahtevajte samo
originalni Diamalt.

Ali že veš novico?

10 - 20 % popusta

dobiš pri

R. Sinkovic nasl. R. Soss, Ljubljana

Mestni trg 13.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinari)

BAKRENO KOTLARSTVO:

»Jugometalija«, Kolodvorska ulica št. 18,
dvoršče.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično
podjetje, Sv. Petra cesta 30.

Jože Markoš, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI:

Remžgar & Smerkot, Florjanska ul. 13

Korn I., Poljanska cesta št. 8

KONC. AKUMULATORSKO PODJETJE:

Ivan Hebein, Ljubljana, Gosposvetska
cesta št. 14.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2

MEHANIČNA DELAVNICA:

pisalne, računske, razmnoževalne in dru-
ge pisane stroje popravlja in prenavlja
Ludovik Baraga, Štefančeva ulica 6/1

PARNA PEKARNA:

Jean Schreva nasled. Jakob KAVČIČ,
Gradišče št. 5.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:

»Cehoslovina« d. d. Sodna ul. 3. Tel. 463

Renzinger R., Cesta na rž železn 7-9

IRGOV Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:

Mikuš L., Mestni trg 15

IRGOV Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Fran Brijaev, pri »Zlati lopatic«, Valva-
zorjev trg št. 7.

ZALOGA POŠTSTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta št. 17

Médicinal-Konjak

Zahtevajte samo!

Zahtevajte samo!

Médicinal-Konjak z modrim križcem
Jamaica-Rum z modrim križcem
Konjak-Rum z modrim križcem
Citrone-Rum z modrim križcem
Médicinal-Pelinkovac z modrim križcem
Najfinejše krem likerje z modrim križcem
Slivovko in brinjevec z modrim križcem

„ALKO“ LJUBLJANA

Médicinal-Konjak

ABADIE

Glavna zaloga cigaretnega papirja in vseh vrst

ovojni papir

A. Lampret, Ljubljana

Krekov trg 10

Komet

tekoče čistilo za parkete in linoleum je
najboljše in najcenejše. Je brez duha,
snaženje z njim otroško lahko in jako
izdatno. Dobi se v vseh boljših trgov-
nah. V Ljubljani: Stacul, Ravbekar, I.
Muc, Perdan, Vatrovec & Svetina, Kol-
šek, Nabavljalna zadruga javnih name-
ščenec itd. — Naroča se pri »KOMET«
tvornica v CELJU. 8159

Pozor!

Ne pozabite na ugoden nakup

novoletnih daril

Krasna izbira volnenih površnih jopic, jumperjev, rokavic,
nogavic itd. Trikotaža vseh vrst. Velika zaloga moškega, dam-
skega in otroškega perila ter raznih kravat, posebno samoveznic

pri **IGNACIJ ŽARGI, Ljubljana**

Sv. Petra cesta 3.

Inserirajte v „Slovencu“!

Dralle-jeva „Jilusion“

v svetilniku.

Cvetlične kapljice brez
alkohola čudovito naravne.
Kapljica zadošča.

Glavna zaloga za preprodajalce:

„Jsis“ d. d. odd. Jurij Dralle, ZAGREB,

Palmotičeva ulica št. 66.

Šmarnice,
vijolice,
vrtince,
špan ki,
bezeg,
heliotrop,
popiji (tro-
pični mak)
itd.

Naznanilo preselitve.

Trgovska banka d. d. v Ljubljani

se je preselila

v nove lokale na Dunajski cesti 4

(v lastno stavbo), kjer že redno posluje.